

ŠentRUPERT

Trebnje
S 908 TR
ŠENTRUPERT

352 9(497 4 ŠentruPert)



0077727, 1

COBISS

Glasiló krajanov krajevne skupnosti Šentrupert

• LETO: VIII. / 1 • 30. marec 2006 • Glasilo izhaja štirikrat letno • Za krajané KS Šentrupert brezplačno •

Občina ŠENTRUPERT

Vrnimo Šentrupertu, kar mu pripada: UGLED, MOČ in PONOS!

Spoštovani krajaní,

dana nam je možnost, da se na referendumu, ki bo v nedeljo, 9. aprila 2006, odločimo za samostojno občino Šentrupert. Kot prvi korak v sklopu priprav na referendum ste prejeli knjigo "Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem" s pismom, v katerem ste lahko prebrali: "Vrnimo Šentrupertu, kar je že imel in kar mu pripada." Prof. Ivan Steklasa je v tej knjigi leta 1913 zapisal med drugim tudi tole: "Šent Rupert šteje 400 duš, a občina šentruperška, katere meje se ujemajo z mejo župnijsko, razen šentlovrenske podobčine, ki spada pod župnijo Dole, okoli 5000. Šentrupert je obenem središče župnijskega in občinskega urada.«

Šentrupert je bil torej samostojna občina, užival je velik ugled, imel ekonomsko moč in bil ponosen kraj v tem delu naše dežele. Šentruperška prafara je ena izmed najstarejših prafar na današnjem slovenskem ozemlju.

Šentrupert je bil tesno vpet v dogajanje na ozemlju današnje srednje Evrope in ime kraja se pojavlja v mnogih zgodovinskih listinah. Tu

Prednosti, ki jih prinaša nova občina

1. Samostojnost.
2. Neposredne večinske volitve za župana in občinski svet.
3. Dva in pol krat več sredstev za investicije kot do sedaj.
4. Sedanja občinska cesta Slovenska vas – Šentrupert - Prelesje bo urejena do leta 2008.
5. Ustvarjena bodo nova delovna mesta.
6. Možnost neposrednega kandidiranja za sredstva na razpise države in Evropske unije ter neposreden stik do državnih in kasnejših regijskih institucij.
7. Neposredno odločanje o prostorskem razvoju kraja in prioriteti investicij.

Prihodki in odhodki nove občine

PRIHODKI

Skupna proračunska sredstva 2007 376.824.237,00 SIT

Zagotovljena sredstva (primerna poraba) 336.824.237,00 SIT

Lastna sredstva 40.000.000,00 SIT

(sredstva od prodaje nepremičnin, koncesije, donacije, sredstva z razpisov in podobno)

ODHODKI

TEKOČI ODHODKI SKUPAJ 193.491.000,00 SIT

Sredstva, za investicije in različne projekte 183.333.237,00 SIT

(vlaganja v šolo, vodovodi, kanalizacija, čistilna naprava, ceste in podobno)



Šentrupert in Vesela Gora s Križevim potom pred več kot 100 leti (1903)

je kneginja Ema Krška (edina svetnica slovenskega rodu) imela v lasti enega izmed najstarejših še ohranjenih gradov na Slovenskem - grad Škrljevo, ki ga je Ema Krška 1044. leta podarila šentruperski župniji; tu je bil župnik Jurij Slatkonja, ki je 1520. leta blagoslovil cerkev svetega Ruperta, poznejši prvi škof Dunaja in ustanovitelj zbora 'Dunajskih dečkov'.

V Sloveniji obstaja mnogo manjših občin, ki se ne morejo pohvaliti s tako bogato zgodovino kot prav naš kraj – kljub temu pa so danes uspešne občine. Veliko pove tudi to, da so prav vse občine, ki so se odločile za izločitev iz večjih občin in za samostojno odločanje o svoji prihodnosti, zadovoljne s svojo odločitvijo. Mnoge izmed novoustanovljenih občin so se zelo hitro razvile (v naši bližini npr. Šentjernej ali Škocjan). Ne poznamo primera, da bi kakšna občina želela priključitev nazaj k občini, iz katere se je izločila. Seveda se manjše skupnosti (občine) lahko združujejo v večje organizirane skupnosti (regije), do česar pa v Sloveniji niti nismo še prišli, vendar zagotovo bomo. Pravno formalna ureditev regij je ena izmed prednostnih nalog države.

Marsikoga zanima, kaj bo po ustanovitvi nove občine v pristojnosti

le-te in kaj bo potrebno urejati v Trebnjem. Gre predvsem za ločevanje med upravno enoto - izpostavo ministrstev - in občino.

Za urejanje vseh dokumentov (potni list, osebna izkaznica, voziško dovoljenje) je pristojna upravna enota Trebnje kot izpostava ministrstva za notranje zadeve. To pomeni, da se glede tega ne spremeni ničesar.

Prav tako bo upravna enota v Trebnjem tako kot do sedaj izdajala gradbena dovoljenja - kot izpostava ministrstva za okolje in prostor.

Lokacijsko informacijo za gradnjo oziroma za promet z nepremičninami pa bo izdajala novoustanovljena občina Šentrupert.

Osnovni podatki o novi občini

Število prebivalcev nove občine: 2335.
Površina nove občine: 42 km²
Število naselij nove občine: 25.

Organizacija nove občine

• Občinska uprava s službami

S problematiko na področju sedanje

KS Šentrupert se danes predvsem nepoklicno ukvarjajo člani sveta KS Šentrupert s predsednikom ob pomoči nekaterih posameznikov. Svet se sestaja po potrebi in poskuša probleme tekoče reševati. Dejstvo je, da so člani sveta KS obremenjeni vsak s svojo službo in na področjih, za katera so zadolženi, niso ustrezno usposobljeni. Delo za dobro kraja opravljajo v svojem prostem času, za kar niso plačani. Organizacijska shema nove občine Šentrupert predvideva 3 do 5 delovnih mest. Nova delovna mesta bodo zasedle osebe, ki bodo na javnem razpisu izbrane kot najbolj usposobljene in najprimernejše za pokrivanje določenega področja. Tako se bo s problematiko na področju sedanje KS Šentrupert ukvarjalo od 3 do 5 strokovno usposobljenih oseb (če se bo pač izkazalo za nujno potrebno) - najmanj 8 ur na dan in najmanj 5 dni na teden in bodo za svoje delo plačani iz občinskega proračuna. Razlika med sedanjo organizacijo dela in pričakovano je seveda ogromna in prepričani smo, da se mora odražati tudi na vseh področjih naše nove občine.

• Župan

Županja ali župan občine bo demokratično izvoljena osebnost. Pri manjših občinah je navadno funkcija župana neprofesionalna. Za to mesto lahko kandidira vsaka polnoletna oseba, ki v skladu s pravilnikom in z zakonom odda svojo kandidacijo. Izvoljen bo tisti kandidat, ki ga bomo izbrali kot najprimernejšega z večino (več kot 50%) oddanih glasov.

• Občinski svet

Občinski svet bo predvidoma štel od 8 do 10 svetnikov. Zaradi manjšega števila prebivalcev (pod 3000) se spremeni volilni sistem iz sedanjega proporcionalnega (volitev liste) v večinski (volitev posameznika). S tem je omogočeno, da volivci volijo predstavnike občine (župana in

občinski svet) tako, da glasove oddajo tistim ljudem na kandidatni listi, ki jim zaupajo. V našem skupnem interesu pa je, da bodo svetniki prihajali z vseh področij bodoče občine in tako poskrbeli, da bodo pričakovanja prebivalcev v čim večji meri izpolnjena.

Občinski proračun

Inštitutu za javno upravo smo že v jeseni leta 2005 naročili pripravo elaborata predvidenega proračuna občine Šentrupert za leto 2007. Z izdelavo tega elaborata, ki je pripravljen po enotni metodologiji za pripravo občinskih proračunov, smo se poskušali čim bolj približati dejanskemu stanju in predvsem priti do konkretnih podatkov. Proračun je zelo natančno pripravljen in prav to je bil naš cilj, saj smo tudi sami želeli priti do natančnih podatkov, da jih lahko sedaj popolnoma suvereno predstavimo tudi vam.

Pri oblikovanju predvidenega proračuna je najpomembnejši izračun primerne porabe (glavarina). Če občina s sredstvi, ki ji po zakonu pripadajo, ne uspe doseči zneska primerne porabe, dobi izravnavo iz državnega proračuna. To pomeni, da je država z ustanovitvijo nove občine dolžna zagotoviti sredstva za zagotavljanje primerne porabe prav vsaki občini, ki le-tega ne uspe sama doseči.

Primerna poraba je znesek sredstev na prebivalca v RS, ki ga določi



Šentrupert pred drugo vojno (1938)

Državni zbor ob sprejemu državnega proračuna za posamezno proračunsko leto. Ta znesek se oblikuje s štirimi kriteriji: **dolžino lokalnih cest, površino in osebami, mlajšimi od 15 let ter starejšimi od 65 let v posamezni občini, nato pa se pomnoži s številom prebivalcev v posamezni občini.**

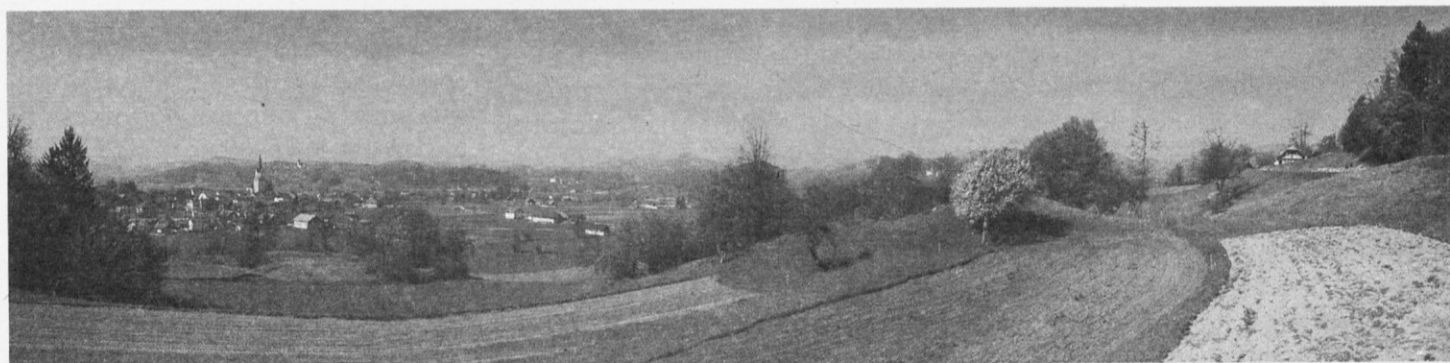
Primerna poraba občine Šentrupert za leto 2007 tako znaša:
336.824.237,00 SIT.

To je tudi vsota, ki je zagotovljena – torej brez dodatnih prihodkov občine, ki jih občina sicer lahko zagotavlja iz različnih virov kot na primer:

- iz evropskih skladov (kmetijstvo, ekologija),
- najemnine za stanovanja in poslovne prostore,

- prihodki od prodaje premoženja,
- komunalni prispevki, samoprprispevki,
- drugi prihodki od občanov za sofinanciranje določenih nalog na lokalni ravni,
- z oddajanjem koncesij (npr. peskokop),
- s partnerskimi projekti zasebnega kapitala,
- *donacije, namenski prihodki in drugi viri.*

Prav na področju pridobivanja dodatnih sredstev občine pa se lahko izkaže občinska uprava. Strokovno usposobljena in iznajdljiva ekipa se bo gotovo potrudila, da bo občina na vseh možnih razpisih, tako domačih kot evropskih, pristavila 'svoj piskrček'. Prav iz tega razloga je potrebno zavreči vsake pomisleke o prevelikem številu zaposlenih v



Šentrupert na prelomu tisočletja

KS Šentrupert 2005**PRIHODKI**

Skupni prihodki KS Šentrupert v letu 2005	90.735.984,54 SIT
Lastna sredstva KS (samoprispevek, lastni prihodki, prihodki iz naslova stavbnega zemljišča)	49.421.823,37 SIT
Sredstva iz proračuna občine Trebnje	41.314.159,17 SIT

ODHODKI

Skupni odhodki KS Šentrupert v letu 2005	91.477.169,97 SIT
Tekoči odhodki (podrobni podatki so v zaključnem računu za leto 2005)	31.056.211,40 SIT
Tekoči transferi (podrobni podatki so v zaključnem računu za leto 2005)	5.791.025,37 SIT
Investicijski odhodki (podrobni podatki so v zaključnem računu za leto 2005)	54.629.933,20 SIT

Investicijskim odhodkom KS Šentrupert je potrebno prišteti še neposredne investicije občine Trebnje na področju KS Šentrupert.

INVESTICIJSKI ODHODKI ZA LETO 2005

Skupni investicijski odhodki KS Šentrupert v letu 2005	54.629.933,20 SIT
Investicije občine Trebnje v letu 2005	26.897.320,00 SIT
SKUPAJ KS in OBCINA TREBNJE	81.527.253,20 SIT

V letu 2005 je bilo torej na področju KS Šentrupert investiranih 81.527.253,20 SIT

občinski upravi, saj je tu na prvem mestu učinkovitost, ki ima za posledico čim večjo vsoto pridobljenih sredstev.

Pri proračunu občine je pravzaprav najpomembnejše to, koliko denarja po poplačilu vseh zakonsko določenih obveznosti ostane za nove projekte in investicije, kajti to je tisto, čemur pravimo razvoj.

Pripravili smo primerjavo, iz katere je razvidno, da s sredstvi primerne porabe, ki nam pripadajo, za investicije ostane bistveno več

sredstev, kot smo jih imeli v letu 2005 skupaj z neposrednimi vlaganji občine Trebnje. Ko smo pridobivali podatke tudi za tri leta nazaj, smo ugotovili, da je situacija v lanskem letu bila še najboljša, zato je izhajamo iz tega.

Zneski so zelo dober približek dejanskemu stanju.

Za investicije in nove projekte je tako namenjeno 183.333.237,00 SIT, kar je 101.805.983,80 SIT več kot v letu 2005 - oziroma se poveča za 2,25 krat.

Iz te primerjave lahko zaključimo, da ob strokovni usposobljeni in delovni ekipi občinske uprave lahko pričakujemo tudi bistveno več denarja za razvoj.

Menimo, da lahko z optimizmom gledamo v prihodnost in da bomo s primernim trudom, pametjo in z racionalnim obnašanjem v novi občini lahko bolje živeli.

Predviden proračun občine Šentrupert za leto 2007 pa kaže tako:

(Da bomo stvarni, smo za primerjavo vzeli le sredstva, ki so zagotovljena z izračunano primerno porabo in 40.000.000 SIT lastnih sredstev za leto 2007, v naslednjih proračunskih letih po bo teh sredstev zanesljivo več.)

PRIHODKI

Skupna proračunska sredstva za 2007	376.824.237,00 SIT
Zagotovljena sredstva (primerna poraba)	336.824.237,00 SIT
Lastna sredstva (sredstva od prodaje nepremičnin, oddaja koncesij, donacije, sredstva z razpisov in podobno)	40.000.000,00 SIT

ODHODKI

Skupna proračunska sredstva za 2007	376.824.237,00 SIT
Plače zaposlenim	- 40.400.000,00 SIT
materialni stroški (pisarniški material, elektrika, telefon, ogrevanje, nakup in vzdrževanje opreme in podobno)	- 14.200.000,00 SIT
subvencije (kmetijstvo, obrt in malo gospodarstvo)	- 15.000.000,00 SIT
socialno varstvo, donacije in sofinanciranje projektov neprofitnim organizacijam in društvom (npr. gasilsko društvo, ostala društva in podobno)	- 25.000.000,00 SIT
Redno letno in zimsko vzdrževanje lokalnih cest in javnih poti	-15.000.000,00 SIT
izdatki za šolo in subvencioniranje vrtca (vključno s subvencioniranjem prevozov otrok)	- 70.000.000,00 SIT
izdatki za komunalo, zdravstveno varstvo in podobno	- 13.891.000,00 SIT
TEKOČI ODHODKI SKUPAJ	193.491.000,00 SIT
Sredstva, za investicije in različne projekte (vlaganja v šolo, vodovodi, kanalizacija, čistilna naprava, ceste in podobno)	183.333.237,00 SIT

Predvideno urejanje posameznih področij v novi občini Šentrupert

Komunalna dejavnost

Pri odvozu odpadkov s področja nove občine ne bo prišlo do nobenih sprememb. Nova občina Šentrupert bo v skladu z uveljavljeno prakso v podobnih primerih dobila status soustanovitelja Javnega podjetja

Komunala, katerega ustanovitelj je občina Trebnje. Tudi pri oblikovanju cen ne bo nobene razlike v primerjavi s cenami v občini Trebnje. Vsekakor pa ima nova občina vso možnost pridobitve drugega izvajalca za to področje, če bi bila ugodnejša ponudba.

Tudi na področju oskrbe z vodo ne bo nobenih bistvenih sprememb. Letos bomo poskušali zgraditi tudi vodovodno omrežje Mali Cirknik in s tem zaključili še en pomemben sistem.

Delovanje društev

V Šentrupertu deluje veliko število društev, ki jim sedaj KS ni mogla nuditi primerne finančne podpore zaradi pomanjkanja sredstev. V predvidnem proračunu občine Šentrupert za leto 2007 je predvideno bistveno več sredstev, zato društva zagotovo lahko pričakujejo ob lastni aktivnosti bistveno boljšo situacijo.

Zdravstveno varstvo, socialno varstvo in pomoč starejšim osebam

Ena izmed prvenstvenih nalog bodoče občine bo tudi organizacija doma starejših občanov v Šentrupertu, da bodo naši starejši lahko ostali v domačem kraju. Uredili pa bomo tudi zdravstveno postajo.

Urejanje prostora

Občina Trebnje je trenutno v fazi spreminjanja in dopolnjevanja občinskega prostorskega načrta, zato se bomo že letos potrudili, da bomo pri spremembah in dopolnitvah konstruktivno sodelovali. Prostorski načrt bomo kot nova občina 'podedovali' in bo osnova za naše nadaljnje delo na področju urejanja prostora. V ta namen bomo takoj v naslednjih mesecih organizirali zbiranje predlogov in potreb po bodočih gradnjah ter jih bomo posredovali pristojnim v nadaljnjo obravnavo. Vsekakor se bomo potrudili, da bomo poskrbeli za razvoj obrtnih con in zagotavljanja novih potreb po individualni stanovanjski gradnji.

Kmetijstvo

Ker se velik delež prebivalstva nove občine ukvarja s kmetijstvom, bomo temu posvetili še posebej veliko pozornost. Tako s subvencijami kot z urejanjem prostora za potrebe kmetijstva (melioracije, komasacije).

Prioritetne investicije

Kot je razvidno iz tabel, bomo za investicije imeli bistveno več sredstev kot do sedaj.

• Prizidek šoli

Ena izmed prednostnih investicij je prizidek k osnovni šoli. Aktivnosti na tem področju so že pričete, tako da jih bomo v novi občini le nadaljevali. Nova občina Šentrupert bo pri sofinanciranju države dosegla boljše razmerje. Država namreč sofinancira od 10 do 70 % pri izgradnji, preostanek je investicija občine. V primeru razmerja občina : država = 40 : 60 bi znesek sofinanciranja občine Šentrupert bil med 160 in 200 mio SIT. To konkretno pomeni, da bi občina Šentrupert lahko prizidek šoli zgradila v dveh letih (2007 in 2008).

• Čiščenje odpadnih voda

Čiščenje odpadnih voda je dolgoročni projekt, na katerem bomo poskušali pridobiti čimveč sredstev na razpisih, ki sofinancirajo izgradnjo projektov, povezanih z varstvom narave in ekologije nasploh. V Šentrupertu je smiselno zgraditi večjo čistilno napravo, ki bo zadostovala potrebam samega kraja. Za okoliške vasi pa se bodo gradile manjše biološke čistilne naprave, ki so se v zadnjih letih zelo razvile, saj investicije v takšne sisteme niso visoke.

• Oskrba s pitno vodo

Bodoča občina bo predvsem skrbela za to, da bodo vsi krajanje, ki še nimajo zagotovljene neoporečne pitne vode, le-to imeli zagotovljeno v najkrajšem možnem času.

• Razvoj turizma

Šentruperska dolina s svojo naravno in kulturno dediščino predstavlja velik potencial za razvoj turizma, kar je

lahko ena izmed prioriteten nalog nove občine. Občina Trebnje je letos sprejela strategijo Turističnega razvoja Občine Trebnje, pri kateri smo sodelovali tudi mi in tako bo ta strategija tudi naš dokument, ki ga bomo nadgradili po svojih potrebah.

• Cestno omrežje

Pri cestnem omrežju bo zagotovo imela prioriteto sedanja občinska cesta Slovenska vas – Šentrupert – Prelesje, ki bo prekategorizana v regionalno cesto, ki bo tako financirana neposredno iz državnega proračuna. Regionalne ceste so namenjene povezovanju središč lokalnih skupnosti (občine) in navezovanje prometa na državne ceste enake ali višje kategorije.

Eden izmed bistvenih projektov v prihodnosti bo tudi obvoznica okoli Šentruperta.

• Vlaganje v mlade

Ker 'na mladih svet stoji', bo nova občina po najboljših močeh poskrbela tudi za njih. Predvsem je pomembno, da bodo začutili svoje priložnosti v kraju in se po končanem študiju vrnili domov. Zagotovo bo občina poskrbela tudi za finančno pomoč perspektivnim dijakom in študentom v obliki štipendij.

Spoštovani krajanje, prepričani smo, da smo vam dovolj natančno predstavili vse prednosti, ki jih prinaša nova občina, in bo vaša odločitev odgovoren in jasen ZA. Če se vam odpirajo še kakšna vprašanja, boste imeli možnost vprašati na zborih krajanov, vaša vprašanja pa pričakujemo tudi po pošti na naslov KS Šentrupert, Šentrupert 33, 8232 Šentrupert oz. po elektronski pošti ks.sentrupert@siol.net.

Vprašanja in odgovore na vprašanja bomo objavili tudi na spletni strani www.sentrupert.net.

Svet KS Šentrupert,
zanj Tone Rugelj, predsednik

RAZMIŠLJANJA OB PRIZADEVANJIH ZA SAMOSTOJNO OBČINO ŠENTRUPERT

Delni zbor krajanov 19. marca v domu kulture v Šentrupertu bi lahko poimenovali prepričevanje prepričanih. Krajevna skupnost je pripeljana v takšen položaj, da samostojna občina resnično mora postati. To prepričanje Šentruperčanov je prinesel čas. Ves povojni čas od 1945. leta dalje, še najbolj pa čas prvega prizadevanja za novo občino že v letu 1991 do danes. Iz tega preživetega časa se nihče ni ničesar naučil – razen krajanov Šentruperta, ki so spoznali, da tako ne gre več naprej. Da slabše, kot je, ne more več biti, lahko je le bolje. Nič se ni naučila država, ki ni zmogla ali pa ni hotela oblikovati take zakonodaje, ki bi večjim občinam nalagala, kako naj deli sredstva v krajevne skupnosti, od koder jih je načrpala. Nič se ni v našem primeru naučila občina Trebnje. Nedorečenost zakonodaje, lahko rečemo, je spretno ali pa nespametno izkoriščala. V to smer, da je vseskozi imela mačehovski odnos do KS Šentrupert. Eden izmed takih in ne zadnji močni poduk o takem ravnanju je prav gotovo poskus prodaje gradu Škrljevo. Celoten občinski svet občine Trebnje je

zmogel samo dva člana, ki sta glasovala v prid Šentrupertu in možnem programu črpanju sredstev celo iz Evropske unije. V tem primeru bi KS dobila od sedanje občine Trebnje le del tistega, kar je že davno prispevala v razvoj občine Trebnje. Tako ravnanje mora vsakomur odpreti oči. Lahko bi temu rekli, da otroci zapuščajo dom, ko pridejo k pameti. V takšnem položaju nihče ne more ničesar Šentruperčanom očitati v prizadevanjih, da gremo na svoje. Odločitev vsekakor ni lahka. Je zgodovinska in zaradi tega tudi zelo odgovorna za vsakogar, ki bo dal glas za občino ali proti njej. Za tiste, ki so prepričani, da občina mora biti, se morajo zavedati, da njihov oddani glas ni vse, kar so naredili. Potrebno bo veliko strpnosti in razumevanja v skupno dobro. Ne bi smeli prehitro zahtevati velikih rezultatov. Pri rojevanju te občine bo potrebno veliko pomoči vseh nas. Ne bi bilo odveč izglasovati še en samoprispevek. Ta naš skupni otrok v podobi naše občine naj čimprej shodi in se dobro razvija v ponos vseh, ki živimo na tem prostoru. S pozitivnimi prizadevanji

lahko Šentrupert z vsemi naravnimi danostmi in krajinsko lepoto postane zgodba o uspehu. Na tistih, ki v prizadevanju za samostojno pot ne vidijo napredka, pa seveda leži naloga, da o svojem ravnanju dobro premislijo. Tu je potrebno imeti pred očmi, če v negativnem izidu referendumu občine ne bo, in če bo država krajevne skupnosti ukinila, kaj bo potem. Odvisni bomo bolj, kot smo danes. Ne bi smeli prezreti obljub, o katerih nam trenutno govorijo občinski funkcionarji. To so golobi, ki so na strehi, teh pa tam doslej ni bilo. Dvomi o strokovnih močeh na različnih področjih dejavnosti občine so verjetno neupravičeni. Veliko je talentiranih mladih in starejših Šentruperčanov, ki imajo izkušnje in strokovnost; ti ljudje obstajajo, so celo v Bruslju, ker v Šentrupertu niso imeli kaj početi, zato so šli drugam. Prav gotovo bi nekaj svojega časa, izkušenj in strokovnosti žrtvovali za svoj kraj. Treba pa jih bo povabiti k sodelovanju.

Vsi Šentruperčani moramo sedaj in predvsem v prihodnje držati skupaj, drugače je bolje, da smo tam, kjer smo sedaj.

Takšne misli so se mi porajale, ko sem sedel na delnem zboru krajanov v Šentrupertu.

T. O.



Sentrupert v začetku novega tisočletja

Iz življenja KS in društev

Opravljen dela - obrazložitev večjih odhodkov v proračunu KS Šentrupert

V letu 2005 smo zgradili skupaj 4.745 m novega vodovodnega omrežja in sicer:

- **vodovod Hom – Draga** je dolg 850 m in je stal 2.466.718,58 SIT. Na tem vodovodu je 7 novih vodovodnih priključkov.

- **Vodovod Hom – Hom –Kovaljev** je dolg 200 m, skupaj je stal 250.900,00 SIT. Na tem odseku sta 2 vodovodna priključka.

- **Vodovod Hom – Viher je dolg 2.545 m.** Vrednost investicije 9.274.102,75 SIT. Na tem odseku vodovoda je 19 vodovodnih priključkov.

- **Vodovod Hom – Preša** je dolg 1.150 m. Investicija je 4.330.787,75 SIT. Na tem odseku je 5 novih vodovodnih priključkov.

- Nabavili smo tudi 9 hidrantov, ki so postavljeni na novih vodovodih, vlagali smo tudi v vodovodno omrežje Prelesje, kjer je Komunala postavila hidrantno omrežje in v vodovod Roženberk, kjer so nabavili novo črpalko za vodovod, narejena je bila tudi raziskava za možno vrtino za oskrbo z vodo na Malem Cirkniku v skupnem znesku 1.495.021,43 SIT.

- Zaradi zapadlosti računov iz leta 2004 smo v letu 2005 na vodovodnem področju poravnali račune v skupni vrednosti 3.084.001,79 SIT.

Cestno področje:

CGP Novo mesto nam je poslal račune za asfaltiranje:

- za popravilo krajevnih cest kjer je bil prerezan asfalt zaradi izgradnje

vodovodov v znesku 4.441.040,40 SIT,

- račun za preplastitve cesta Zaloka – Ahlin, Draga – Krištof, Okrog – Končina v znesku 2.999.308,50 SIT,
- račun za asfalt Ravne, Dol. Jesenice, Brinje smo v letu 2005 plačali 1.800.000,00 SIT od skupnega računa 9.704.981,28. Račun zapade v februarju 2006,
- soudeležba za krajevno cesto Zabukovje – Kroharje v znesku 3.206.217,60 SIT,
- za vzdrževanje krajevnih cest v letu 2005 smo plačali 7.262.530,29 SIT,

od tega smo za leto 2004 plačali 2.513.260,00 SIT.

Muzej Vesela Gora:

V letu 2005 smo dokončali zamenjavo oken v prvi etaži, izvedli lesene stropne po pogojih Zavoda za spomeniško varstvo, naredili tlake v prvem nadstropju, dokončali električno napeljavo in pripravili projekt za postavitev zbirke v skupni vrednosti 11.970.503,61 SIT.

odhodkov.	
PRIHODKI:	2005
Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja:	413.284,12
prihodki od obresti	22.281,58
najemnina Upravne enote Trebnje	178.200,00
najemnina stanovanja nad poslovno stavbo na trgu	178.802,54
uporaba kulturnega doma	34.000,00
Prihodki od prodaje blaga in storitev:	13.919.246,72
prključna taksa za vodo	4.435.880,00
prihodki vodarine	4.799.806,88
vežica	356.000,00
grobarina	2.158.580,00
prihodki pesek	2.168.979,84
Drugi nedavčni prihodki:	35.089.294,53
nakazilo Občine za dedka Mraza	400.000,00
soudeležba krajanov na krajevnih cestah in vodovodih	3.996.094,00
krajevni samoprispevek	27.193.200,53
TD za muzej na Veseli Gori	3.500.000,00
Sredstva iz proračuna občine:	41.314.159,17
sredstva za tekočo porabo	1.103.495,00
stavbna zemljišča fizične osebe	12.760.946,17
vodovod Hom	10.000.000,00
stavbna zemljišča pravne osebe	12.829.718,00
asfaltiranje cest, posebni program oddaljene kmetije	620.000,00
Občina muzej Vesela Gora	4.000.000,00
SKUPAJ:	90.735.984,54

Zbrani samoprисpevek v letu 2005 smo namenili:

- Za muzej Vesela Gora smo namenili iz samoprисpevka 4.470.503,00 SIT.
- Stroške vzdrževanja krajevnih cest smo pokrili iz samoprисpevka v znesku 7.262.530,00 SIT.
- Stroške asfaltiranja krajevnih cest smo pokrili iz samoprисpevka 7.467.940,00 SIT in plačili krajanov.
- Stroške vodovoda Hom – Draga, Hom – Viher, Hom – Preša smo pokrili iz samoprисpevka v višini 7.992.227,00 SIT in s sredstvi krajanov in stavbnega zemljišča.

Obnovo fasade mrliške vežice in notranje beljenje - pokrili račune v znesku 1.374.518,00 SIT.

Društva in časopis – za časopis smo namenili 565.229,00 SIT in za požarno varnost Gasilskemu društvu Šentrupert 269.040,00 SIT, društvom, med njimi je tudi PGD Šentrupert, smo namenili 2.530.000,00 SIT. V tem znesku izstopa PGD Zabukovje z zneskom 500.000,00 sit. Pomoč dejavnosti OŠ smo namenili 244.025,00 SIT, vaškim odborom smo namenili 1.771.381,00 SIT za najnujnejša vzdrževalna dela v posameznih vaseh.

V letu 2005 smo poravnali račune, ki so zapadli v letu 2004, v višini 15.306.993,96 SIT.

V obrazložitvi navedeni zneski so le večji del proračuna krajevne skupnosti za leto 2005.

ODHODKI:	2005
Tekoči odhodki:	31.056.211,40
Plače zaposlenim	3.908.897,00
prispevki delodajalca za socialno varnost	637.789,50
pisarniški material	322.887,20
geodetske storitve	2.404,00
el.energija - pisarna, JR, mr. vežica, kult. Dom, ...	3.592.188,42
stroški ogrevanja	809.233,00
odvoz smeti	1.291.626,98
telefon, fax, internet	543.989,02
poština	375.435,00
obresti - Uprava za javna plačila	43.149,55
čistilni material KS in kulturni dom	113.402,08
tekoče vzdrževanje -vodovod	6.633.786,44
analiza vode	715.213,76
mesečno vzdrževanje - pogodba z vzdrževalcem	1.410.560,00
vzdrževanje računalnika po pogodbi	199.300,60
vzdrževanje kopirni stroj	210.538,10
vzdrževanje peskopa	2.564.800,00
mrliška vežica	1.374.517,67
varstvo okolja - kontejnerji v Kostanjevici	64.297,44
vzdrževanje stavb	61.200,00
najemnina-pisarna KS, kontejner za plin, pokopališče, peskokop	2.713.490,66
davek na izplačane plače	136.710,00
varovanje zgradb	149.216,86
časopisi, revije	200.532,00
časopis Šentrupert	565.229,00
stroški oglaševanja	74.418,00
stroški reprezentance	167.157,40
elaborat za novo občino	720.000,00
zavarovalne premije	245.206,00
računalniška oprema	357.339,20
sodni stroški in cenitve	17.049,00
zamudne obresti	565.607,52
požarna varnost	269.040,00
Tekoči transferi	5.791.025,37
Transferi društvom	2.530.000,00
dedek Mraz	491.961,87
osnovna šola	244.025,00
proslave, pokroviteljstva, sponzorstva, prireditve	753.657,42
vaški odbori	1.771.381,08
Investicijski odhodki	54.629.933,20
Muzej Vesela Gora	11.970.503,61
vzdrževanje krajevnih cest	7.262.530,29
pluženje	2.048.800,50
asfaltiranje krajevnih cest	12.446.566,50
vodovod Hom-Draga, Hom - Viher, Hom - Preša	20.901.532,30
S K U P A J :	91.477.169,97



Z novo občino bo v Šentrupert pripeljala tudi nova cesta

DOGODIVŠČINE

OB GREGORJEVEM SEJMU - nekoč

Včasih je na gregorjevo vse šlo na semenj – kar je lezlo in šlo. Pri kovačih so kupovali kopače, pri Ribničanih grablje in semena, barantali so z živino in se pogovarjali o zanimivih stvareh.

Včasih pa so imeli tudi smolo.

Možak je prodajal konja, pa so poskušali, če je res tak za vožnjo, kot ga je gospodar hvalil. Konja so postavili v najbolj strm breg, štirje močni možje pa so ga prijeli za rep. Konj je potegnil, se izpulil možem iz rok, oni pa so se kotalili po bregu ...

Trgovec z Mirne je prodajal klobuke, nad bregom je imel stojnico. Možje so kupovali in pomerjali klobuke, nekdo pa se je po nerodnosti dotaknil stojnice pa so vsi klobuki leteli po bregu. Trgovec, ves jezen, je zavpil: "Če kdo kakšen klobuk ujame, je njegov!"

Drugi je spet prodajal kravo in je govoril: "Poglej kravo, ona ne bo tebel!" Ko jo je kupec kupil in pripeljal domov, je videl, da je krava na eno oko slepa. Vrnil se je in očital prodajalcu. On pa je zavpil, da se je slišalo celo v Zagreb: "Saj sem ti rekel, poglej jo, ona ne bo tebel!"

Lokarjev oče iz Drage je peljal Dražane v semenj na zapravljičku. Ko so se pozno popoldne vračali navzdol proti Škrljevemu, sta se konja ustavila in nista nikamor več hotela iti. Lokarjev oče ni vedel, kaj naj naredi, skočil je z zapravljička in pogledal – na tleh pa je videl prikazen z rogovi spredaj in zadaj. Eden je skočil v grmovje, odsekal kol in mahnil čez sredo, ker ni vedel, katera glava je prava – sprednja ali zadnja. Ko je mahnil, se je prikazalo tisoč jajčk; moledovali so, da je bilo dobro, da so jo ugonobili, sicer bi bilo še veliko takih živali. – Ta 'žival' pa je bila krvavica, ki je imela na dveh koncih špile – 'rogove'. Izgubil pa jo je klavec, ki se je vračal

od kolin. Krvavico je dobil za lon, zraven pa še šinjek s pečenco.

Seveda nikoli ni manjkalo raznih pregovorov in pesmi – nekaj jih je še v spominu:

"Ko sit sem vseh skrbi, v gorico se podam, ime ji je Zadruga, njo prav rad imam."

"Prevzet od vse lepote, pozabim vse skrbi; ko zidanico odpiram, me sodček ogovori."

"Priatelj, pridi bliže, pa pipico odpri; boš videl, kaj je notri: not je od trte kri!"

"Kozarček si nalijem, srce mi poživi. Še drugega nalijem: na zdravje vseh ljudi!"

Kristina Majcen

... in danes

Današnji sejmi potekajo nekoliko drugače, kljub temu seveda ne manjka veselja in dobre dolenske kapljice. Poskrbljeno je za gostinsko ponudbo, tako da se obiskovalci lahko tudi okrepčajo - že tradicionalno goste Gregorjevega sejma nahrani Gostilna Jaklič iz Šentruperta. Svojo stojnico pa ima tudi podruštvo kmečkih žena Šentrupert, ki obiskovalce razveseljuje s pristnimi domačimi dobrotami.

Včasih je bil to tudi živinski sejem, danes pa na sejmu poleg običajne sejmarske krame lahko ogledujemo in kupujemo predvsem izdelke ljudske obrti - orodja in opreme, lončenine, sadik trsov in dreves, semen, domačih kulinaričnih dobrot in podobno. Sejem se navadno razživi okrog osme ure zjutraj in traja nekje do 13. ure.

Vsa leta do sedaj si je bilo možno ogledati tudi Barbovo graščino, v kateri je bil in bo spet muzej kmečkega orodja in opreme - ravno v tem času pa je graščina v prenavljanju, tako da ogled letos ni bil možen, upamo pa, da bo že naslednje leto zopet vse urejeno.

Sejem je seveda brezplačen dogodek za obiskovalce, prodajalci pa morajo plačati 'simbolično' stojnino po dolžinskem metru stojnice. Na ta način organizatorji pokrijemo vsaj osnovne stroške.

Rupert Gole



Vesela Gora

NA ŠTEFANOVO BLAGOSLIVITEV KONJ 2005

Tudi letos smo se zbrali ljubitelji in rejci konj na štefanovo v Šentrupertu. Kljub slabemu, snežnemu vremenu se nas je zbralo 35; mi smo nato ponesli dani blagoslov po vsej šentruperski dolini. Blagoslov in lepe želje nam je podelil župnik in dekan Mirko Simončič.

Po blagoslovu smo nekateri najprej odjahali domov, drugi pa so se najprej zbrali ob zakuski in 'konjarskem' klepetu. Kasneje smo se pridružili še ostali in v prijetnem klepetu zaključili srečanje.

Andreja Primožič



OBČNI ZBOR KONJEREJSKEGA DRUŠTVA IN VOLITEV NOVEGA VODSTVA

V začetku januarja smo konjerejci imeli občni zbor. Udeležilo se ga je 29 članov, ki smo pregledali uspešnost preteklega leta, volili novo vodstvo ter sprejeli načrt dela za tekoče leto.

Novi predsednik je postal Ciril Bizjak ml., podpredsednica pa je postala Poldi Starič.

V tekočem letu smo potrdili kar nekaj prireditvev. 2. aprila bomo imeli salamijado, 30. aprila pohod

(predvidoma po okolici Veliki Cirknik-Svinjsko-Kostanjevica), v začetku maja bomo imeli predavanje o negi kopit, 28. maja bo tradicionalno natikanje klobas, v avgustu ali septembru bo izlet, 2. vikend v septembru pohod na Dole, ter 26. decembra blagoslovitev konj.

Vsi udeleženci se bomo zelo trudili, da predvidene prireditve čim bolj izpeljemo.

Andreja Primožič



VZREJA DOMAČIH ŽIVALI MALO DRUGAČE

Letošnjo zimo sva se z Jožetom kljub neodobravanju okolice odločila, da konji in govedo ostanejo zunaj.

Lansko zimo sva v hlevu imela vrsto zdravstvenih težav. Kobile so bile kljub najinim naporom in crkljanju prehlajene in imele kolike.

Kobile so začele pašno sezono zgodaj spomladi ter na prostem preživele vse poletje in jesen. Bikca, dvojčka belgijsko plavo-rjavo govedo, sva kupila spomladi ter ju z umetnim mlekom pitala približno dva meseca. Poletje sta bikca preživela še v hlevu, nato pa sva ju na začetku jeseni premestila na pašnik, kjer je postavljen kozolec.

Kobile in bikca so se kar dobro prilagodili na zimo, saj imajo dolgo, gosto vrhno dlako in tanjšo poddlako, zato jih ne zebe pa tudi dež hitreje

steče z dlake.

Živali so se navadile tudi druga na drugo, zato večjih težav pri hranjenju nimava. Zjutraj jim dava balirano seno, kar nama vzame približno 15 minut za 5 živali; tak čas nama vzame tudi kobilica z žrebetom ter nekaj zajcev v hlevu. Popoldne pa si vzameva malo več časa zanje ter vsako žival pregledava, malo pobožava ter ji dava sladkorček ('virfel'). Sladkorčke obožujeta tudi bikca, ki sta tudi zelo prijazna in se rada božata in šohljata, predvsem po vratu.

Poleg tega popoldne spet dava bale ter natočiva vodo. Med vikendom nastiljava, pregledujeva ograjo ter postoriva ostala dela.

Zima je že skoraj končana, midva pa sva prepričana, da sva se pri nastanitvi živali zunaj najbolj odločila. Živali so vitalne, prijazne, zdrave. Moti me le umazana dlaka, vendar pa so tudi v hlevljene živali velikokrat umazane. Bila sem že kar na nekaj kmetijah tudi v tujini, ki so imele razne certifikate kakovosti in priznanja, pa so bile nekatere živali v zelo slabem stanju (umazane), a zelo zdrave. Ne podpiram nehigiene, vendar sem mnenja, da je visok nastilj oziroma tlačjen gnoj zelo dobra zadeva, ki je ob pravilni sestavi zelo suha in topla ležalna podlaga. Poleg tega pa so novi načini gradnje hleva zelo dobri in

podpirajo globok nastilj ter nudijo živali veliko svežega zraka, saj imajo samo tri stene, ena pa je odprta. Tu so tudi jasli in te živali lahko krmimo s traktorjem, kar je tudi bolj ekono-
mično.

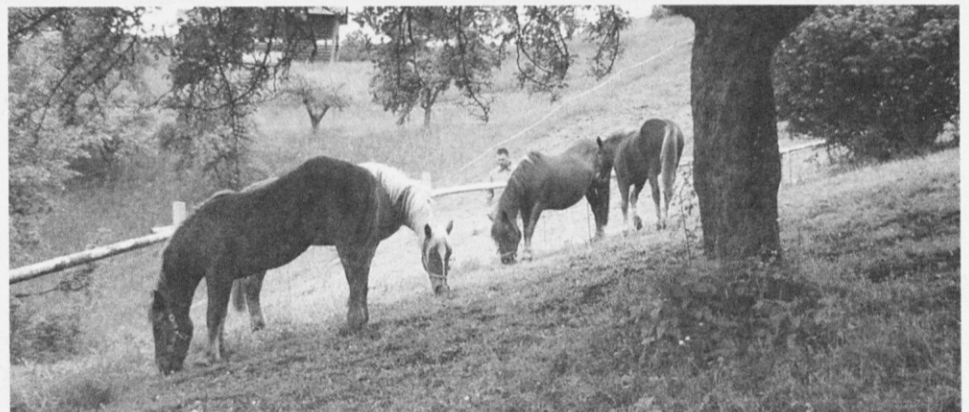
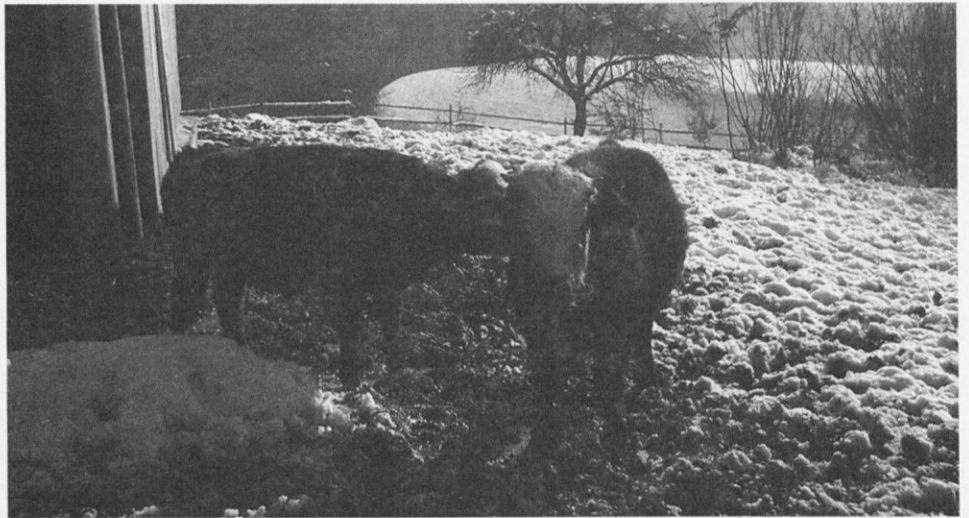
Večinoma moje živali ležijo zunaj na soncu, četudi imajo možnost ležanja na suhem pod kozolcem. V hlev se zatečejo le v zelo slabem vremenu, sicer pa postopajo po ogradi in uničujejo grmovje.

Presenečena sva predvsem pri prirastu bikcev, ki je velik kljub temu, da ju hraniva le s suhim senom, brez dodajanja žita. Imata pa na voljo ves čas solni kamen, vsaka dva meseca pa jima dava tudi tekoče vitamine.

Midva sva s tem načinom kmetovanja zelo zadovoljna in bova s tem tudi nadaljevala.

Če imate na vaši kmetiji drugačen način reje ali pa ste neko delo naredili lažje, mi sporočite, pa vašo iznajdbo predstavimo v glasilu.

Andreja Primožič



Živali so z bivanjem na prostem zadovoljne

ŠPORTNO DRUŠTVO POROČA ...

Letošnjega 5. marca se je končala občinska liga v malem nogometu, v kateri je prvič sodelovala tudi ekipa Športnega društva Šentrupert.

Ekipa ŠD Šentrupert je tekmovala v B skupini 2. lige. V tej skupini se je za napredovanje poleg naše ekipe potegovalo še pet ekip. Liga je potekala v dvokrožnem sistemu, kar pomeni, da je vsaka ekipa igrala z vsako ekipo dvakrat. Šentruperčani smo v desetih tekmah zabeležili devet zmag in en neodločen izid. S temi rezultati smo v svoji skupini zasedli prvo mesto; drugo uvrščena ekipa Mirna United je za nami zaostala za 6 točk. Šentrupert in Mirna sta se tako uvrstila v polfinale druge lige. ŠD Šentrupert se je v prvi polfinalni tekmi pomeril z ekipo Blue fashion. Tekma je bila zelo napeta do samega konca in o zmagovalcu so odločali kazenski streli, pri katerih se je izkazal naš

vratar Tadej Kovaljev. Slavili smo z rezultatom 5:3 (po rednem delu je bilo 2:2). Z zmago smo se uvrstili v finale, v katerem smo se srečali z ekipo Paradiža – le-ta je v polfinalu premagala ekipo Mirna United.

Za tretje mesto sta se tako potegovali ekipi Blue fashion ter Mirna United. Prepričljivo so slavili Mirenčani in osvojili tretje mesto v 2. ligi.

V finalu smo se tako pomerili z ekipo Paradiža; po prvem času je bil izid 3:1 za Paradiž. Potem pa je v drugem polčasu sledil preobrat. Šentrupert je začel igrati bolj zbrano, predvsem pa ob bučni podpori navijačev začel igrati svojo igro. Izid smo izenačili in v zadnji minuti dosegli tudi zmagoviti

gol, s katerim smo pokopali ekipo Paradiža. Na koncu tekme je bil izid 4:3 za nas. ŠD Šentrupert je tako dosegel prvo mesto pred Paradižem, obe ekipi pa sta se uvrstili v prvo ligo.

Na koncu bi se zahvalil vsem sponzorjem, ki so nam pomagali pri našem začetku in nam verjeli na besedo, da od Športnega društva Šentrupert tudi nekaj bo. Zahvaljujem pa se tudi vsem navijačem, ki so nas spremljali na vseh tekmah, predvsem na zadnjih dveh, na katerih je bila pomoč s tribun najbolj potrebna.

Lep športni pozdrav – v upanju, da boste še navijali za nas!

Boštjan Urana

PLANINSKO DRUŠTVO POLET V BURJI PROTI KRASU

Lepa sončna sobota na Primorskem se je prebudila, ko se je skupina šestinpetdesetih 'poletovcev' odpravila raziskovat dolino Glinščice na Tržaškem. Zahvaljujoč izkušenemu lokalnemu vodniku Marjanu iz PD Sežana, je bilo raziskovanje Krasa še toliko bolj zanimivo, saj nam je postregel z bogato zakladnico znanja o geologiji in zgodovini področja. Dolina Glinščice ali Vale Rosandra, kot so jo poimenovali Italijani, je bila zgodovinsko zelo pomembna strateška točka in naravna povezava zaledja Krasa s tržaško obalo in naprej v Benečijo. Tu so potekale pomembne trgovske poti in kasneje je stekla tudi železniška povezava, v njej najdemo tudi ostanke starorimskega vodovoda. Sčasoma, z graditvijo ceste više mimo Sežane in niže mimo Milj proti Kopru, je dolina izgubila pomen kot prometnica, bila pa je priljubljena pot ubežnikov v 'obljubljeno' Italijo. Tako se je dolina Glinščice spremenila iz prometne doline v dolino miru in oddiha za Tržaçane ter s pridružitvijo Slovenije Evropski uniji lahko prehodno področje za pohodnike, ki si želijo obiskati ta del kraškega roba od Bazovice do Socerba oz. Ospa.

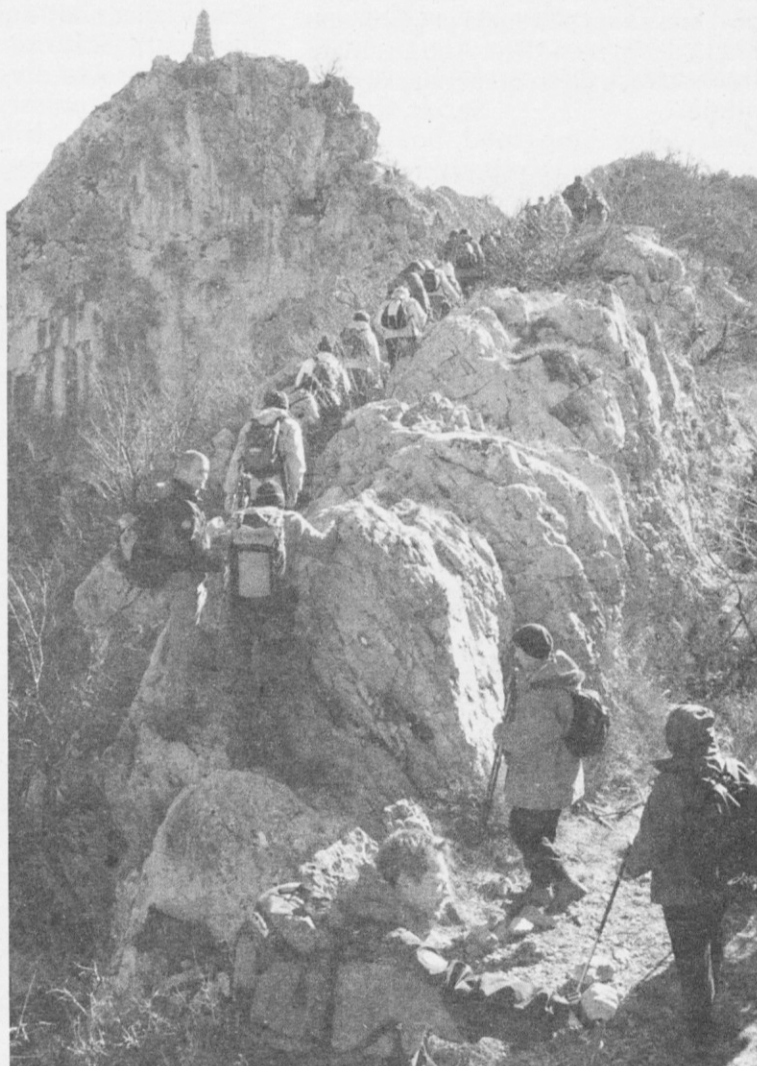


V jutranjih urah nas je 'polnoletne' planince prebudil požirek teranovega likerja in okus po Primorju je bil še toliko večji in je obetal čudovite razglede. Sprehod po opuščeni trasi železnice s preходом meje med Slovenijo in Italijo se je nadaljeval v samo dolino ob potoku Glinščica, mimo razvalin mlinov na drugo stran s čudovitim razgledom na poledeneli slap v dolini na eni strani in na cerkev, posvečeno Mariji, na pečeh visoko nad nami. Čudovit vzpon po grebenu do spomenika planinču in plezalcu Tržačanu Emiliju Comicu, nadaljevanje poti skozi kraška brezpotja in prepadne stene kraškega roba niso mogle zaustaviti navdušenja, ki ga je ponujal razgled. Prigrizek planinca ob pogledu na Trst in njegovo zaledje, ki se odpira kot na dlani, s čudovitim pogledom na Benečijo in Benetke, začetek Dolomitov, skrajno v ozadju Krnskega pogorja – ob takem pogledu planincu zaigra srce.

Naša pot, polna sonca, prečudovitih razgledov in prigod, se je zaključila na gradu Socerb in nato še z ogledom stare kraške hiše in v njej muzeja naše igralke Ite Rine v vasi Divača.

S planinskim SREČNO!

Damjan Zupančič,
vodnik pri PD Polet



Iz življenja župnije

Nabralo se je kar nekaj 'arhivskih' novic o življenju in delu v župniji. Če se vrnemo še v lansko leto, smo tudi v naši farni cerkvi slovesno obhajali polnočno sveto mašo v spomin na Jezusovo rojstvo. Pri programu pred polnočnico ter pri sami sveti maši so sodelovale vse župnijske skupine. Mladi so skupaj z otroškim pevskim zborom pričakali trenutek, ko smo Jezusa položili v jaslice, cerkveni pevski zbor z zborovodkinjo Alenko Gole pa je s sodelovanjem Pihalnega orkestra sv. Ruperta pod vodstvom Boštjana Dimnika s pesmijo in z glasbo polepšal to svetonočno daritev. Seveda niso manjkali niti ubrani glasovi dekleške skupine Cantamus. Pri tradicionalnem 'ofru' je župnik in dekan Mirko zaželel vsakemu posebej blagoslova novorojenega Deteta, vsi pa so prejeli poleg marijanskega koledarčka še zloženko z molitvijo za blagoslov misijona v trebanjski dekaniji.

Na predzadnji dan starega leta so se pevci šentruperskega otroškega pevskega zbora in nekateri drugi farani odpeljali v Postojnsko jamo, da so s svojim prepevanjem popestrili predstavitev živih jaslic. Da je bil nastop še pestrejši, je vodstvo Jame povabilo znani slovenski pevki, gospo Eldo Viler in njeno hčer Ano Dežman. Imeli so čast, da so prepevali skupaj z njima.

Tudi letos smo med božičnimi prazniki organizirali trikraljevsko akcijo ali koledovanje v župniji Šentrupert. Tokrat se je akcije udeležilo kar lepo število otrok, tako da smo lahko sestavili kar 8 skupin s tremi kralji in pastirjem. Tudi voditelji so se izredno potrudili in brez težav izpeljali svoj del načrta. Tako smo vse družine v fari obiskali v slabih dveh dneh. Hodili smo od hiše do hiše in blagoslavljali jaslice ter voščili vesele praznike. Prijazni farani in krajani so

prispevali veliko darov za misijone, pa tudi za nas kolednike se je našel kakšen dar, predvsem sladkarije. Družina Sladič s Svinjskega je kolednikom napisala lepo pismo zahvale:

"Dragi koledniki! Tudi vi ste pridni misijonarji. Zato se vam prav lepo zahvaljujemo za obisk in preko vas pozdravljamo naše misijonarje, ki s svojimi srčnimi deli delujejo za dobro otrok po svetu. Hvala od družine Sladič."

Uradni zaključek smo imeli pri sveti maši na praznik Gospodovega razglašanja, ko smo tudi v župnijski cerkvi pokadili jaslice. Vsem se zahvaljujemo za darove, predvsem pa vam bodo hvaležni tisti, katerim so ti darovi namenjeni, med drugim tudi otrokom v Angoli pri s. Zvonki in v Braziliji pri Antunu.

Na zadnjo januarsko nedeljo smo se pri svetih mašah spomnili sv. Janeza Boska, prijatelja in učitelja mladih ter ustanovitelja salezijancev in Hčera Marije Pomočnice, ki delujemo v šentruperski fari. Otroci so ob začetku maše zaigrali prizor iz don Boskovih sanj, ki jih je imel pri devetih letih. V njih se je znašel sredi fantov, ki so se preteпали in preklinjali. S pestmi jih je hotel umiriti in utišati, a mu je mož v belem predlagal, naj to stori z ljubeznijo in s krotkostjo. Mali Janezek tega ni razumel, zato mu je mož dal učiteljico. Ker Janezek še vedno ni razumel, kdo je to, mu je mož skrivnostno povedal, da je sin tiste, ki ga je Janezkova mati Marjeta naučila pozdravljati trikrat na dan. S tem prizorom smo se v evharističnem slavju vsi priporočili sv. Janezu Bosku, ki je, predan pastoralnemu delu, ob koncu življenja v celoti spoznal pomen svojih sanj.

V februarju smo nadaljevali z oratorijskimi popoldnevi, da bi skozi šolsko in veroučno leto ohranjali oratorijski duh in krepili medsebojno povezanost v veselju in ustvarjanju ter tako laže pričakali 'ta pravi oratorij' v poletnih mesecih. Tak dan so animatorji skupaj z voditeljico s. Danijelo pripravili. Zbralo se je prek 50 osnovnošolcev. Začeli so s pesmijo in se razgibali z bansi. Animatorji so uprizorili prizor iz življenja Mihca Magoneja v don Boskovem oratoriju, nato pa je sledila kratka kateheza v obliki nagovora in pogovora, ki ga je vodila animatorka Tamara. Razdelili so se v dve skupini in v delavnicah pripravljali darila za praznovanje dneva staršev. Otroci so izrezovali srčke, nanje narisali vesele obraze in jim prilepili noge in roke. Nazadnje pa so se razvedrili v družabnih igrah, kjer so se pomerili v raznih spretnostih. Veseli otroci so odhajali z mislijo na svoje starše, animatorji pa zadovoljni, da je dan tako lepo uspel.

Sredi februarja se je šentruperski otroški pevski zbor podal v Ankaran na intenzivni pevski vikend. Izbrana družba 20 pevcev in pevk pod vodstvom Martine Gorenc se je podala z vso opremo na pot. Prvi večer so si



Sprejem misijonske sveče

po dobrodošlici tamkajšnjega župnika g. Vinka uredili prijetno bivališče in takoj začeli vaditi. Drugi dan so izkoristili za vse mogoče. V skupinah so dopolnjevali besedila pesmi znanih slovenskih krščanskih avtorjev, ki so jih poslušali na njim tako domačem mediju, CD-jih. Hiša se je tresla, otroci pa nabirali točke za čim boljšo uvrstitev. Po izvrstnem kosilu in nasploh preobilni hrani 'pod taktirko' gospe Zinke, ki se ji je pridružila tudi gospa Rozi, so se podali raziskovat ankaransko obalo in preizkušat mokroto slovenskega morja. Pomerili so se tudi v poznavanju Svetega pisma, saj so odkrivali citate, povezane z glasbenimi instrumenti. Zadnji dan so sodelovali pri sveti maši, ki jo je vodil g. Okorn v čast 149-letnice ustanovitve skavtskega gibanja. Sveta maša je potekala v znamenju veselja in dobrote. S svojim prepevanjem so ogreli ankaranske skavte in ostale farane za pravo stvar, tako da je bilo svete maše za nekatere kar prehitro konec.

Konec februarja se je skupina mladih na povabilo Davida Kuharja odpravila na sosednjo avstrijsko Koroško na koncert, katerega izkupiček je bil namenjen misijonskemu delovanju sester HMP v Angoli. Tamkajšnje društvo Inicativ Angola v sodelovanju s Katoliško mladino je tudi letos pripravilo odmeven koncert, saj je nastopila skupina 05 party (Novi fosili). Tudi tokrat je bil pravi žur in kar težko je bilo končati. Ob tej priliki so se spoznali tudi z nekaterimi prostovoljci, ki bodo letos poleti odšli v Angolo na enomesečno misijonsko delovanje. Prijetno druženje je okrepila zavest, da tudi tako lahko podpiramo in sodelujemo v dobrem in v pomoči potrebnim.

Končno so za osnovnošolce prišle težko pričakovane zimske počitnice in z njimi odhod na Koprivnik. Za tri dni smo pozabili na vse skrbi in uživali na belih strminah Soriške planine. Presmučali in predeskali smo jo po dolgem in počez, spoznavali, da je sneg še vedno mrzel in moker, mimogrede usvojili še kakšen bližnji vrh, saj je pravi užitek spustiti se v cel sneg.

Na Koprivniku smo se takoj udomačili in si sobe priredili prav po svojem okusu, da smo imeli vse na dosegu rok. V naši župniji je prav te dni potekalo dvodnevno češčenje, zato smo se pridružili tudi mi in pred

Najsvetejšim zmolili molitveno uro za uspeh misijona, prav tako smo Bogu priporočili sebe in našo župnijo pri sveti maši. Da smo lažje porabili vso odvečno energijo, smo se zvečer odpravili še na 'krajši' sprehod, sledil pa je še ogled filma ali risanke. Po tistem pa smo skoraj popadali v posteljo. Ker nas je bilo vseh skupaj kar 28, so se nam po 'službeni dolžnosti' pridružili še kuharici in (sedaj že poklicni) voznik, s katerimi smo se imeli prav lepo in še koristni so bili.

Tem zapisom pa dodajmo še bolj aktualne in v prihodnost usmerjene novice.

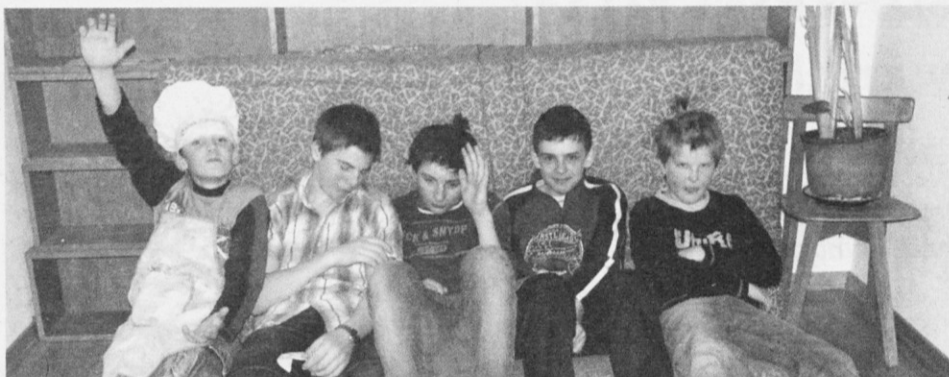
Na seji župnijskega pastoralnega sveta je gospod župnik in dekan s člani pregledal potek triletne akcije, ki je v naši župniji že utečena. Ob zahvali vsem faranom, ki tudi na ta način čutite z župnijo, so sprejeli skupen sklep, naj se z akcijo nadaljuje - za nadaljevanje obnove župnijske cerkve, dveh zvonikov in obnovo veroučnih učilnic.

Ob pripravi na misijon v naši dekaniji smo v začetku marca sprejeli misijonsko svečo in tako začeli mesec posebne molitve za pripravo in uspeh misijona. Trebanjski prodekan

gospod Miloš Košir je v spremstvu duhovnikov trebanjske dekanije izročil svečo gospodu župniku in dekanu Mirku Simončiču in v slovesnem sprevodu smo jo prinesli v cerkev. Kljub delavniku in neprijaznemu vremenu se je zbralo veliko župljanov in tudi ministrantske vrste so bile dobro zastopane. V pridigi, ki jo je prav sveže in iskrivo podal boštanjski župnik gospod Fonzi Žibert, smo lahko prisluhnili mislim, ki so se navezovala na stavek iz Markovega evangelija: "Spreobrnite se in verujte evangeliju" - veselemu oznanilu. Vsebina krščanske vere je svetloba, je resnična radost in upanje, je veselje, ki naj bi ga vsi izžarevali. Prav zato naj nas misijonska sveča s svojo svetlobo spodbuja, da bomo dejavni v veri in življenju ter vedno zajemali iz vira, Božje besede in Evharistije.

Da se župnija in dejavnosti 'posodablajo', je dokaz nova spletna stran o naši župniji na internetu www.donbosko.si/sentrupert. Poleg kratkih zapisov o aktualnih dogodkih lahko na teh straneh najdete tedenska oznanila in druga obvestila. Prav tako je na spletnih straneh dosegljiva dekanija Trebnje <http://dekanija-trebnje.rkc.si>.

Marko Suhoveršnik



Počitnice na Koprivniku

**Dragi farani in prebivalci šentruperske žare,
v teh dneh Božje milosti in našega spreobrnjenja
želimo vsem Kristusove moči in poguma
v premagovanju vsakovrstnega trpljenja
in človeških zablod.**

**Velikonočno jutro naj se začne v naših očiščениh srcih
in luč Vstalega naj nas poveže med seboj,
da ne bo več sence med nami.**

Veselo alelujo Vam želi

župnik in dekan Mirko s sobratoma

Kulturni in šolski utrip

SONCU NAPROTI

Domačinka Damjana Zupan, pianistka, ki je v Londonu opravila specializacijo iz klavirske spremljave in naredila magisterij, kasneje pa še opravila tečaj za terapevta glasbene medicine, je redno zaposlena na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani in delno še na Glasbeni šoli Trebnje. Kljub obilici dela pa od časa do časa najde čas, da z organizacijo kulturne prireditve polepša življenje tudi v Šentrupertu. Tako se še spominjamo lanske počastitve kulturnega praznika z napevi šentruperske doline, v poletnih mesecih je spremljala pevca Samuela de Beck Sptizerja, nazadnje

pa naredila nadvse odmevno prireditev SONCU NAPROTI, ki je bila le nekaj dni pred kulturnim praznikom v Trebnjem.

Lahko bi bil čisto spodoben klavirski recital, ki bi ga izvedle Ana Anderlič, Eva Frelj in Ana Gorenc, že več let učenke profesorice klavirja Damjane Zupan. Namesto tega je nastal glasbeno gledališki večer s celovito predstavitvijo sodobnega skladatelja Ludovica Einaudija, obogaten s svetlobnimi efekti, z gibanjem in odlomki iz knjige Virginije Wolf Valovi – scenarij, režija, koreografija in branje odlomkov je bilo v rokah mag. Damjane Zupan, ki je v svojih učenkah dobila podporo za drugačen

prikaz, pomoč pa še v Almi Zupan, učenki baletne šole Saša v Ljubljani. Kdor je bil prisoten na tej prireditvi, je lahko samo potrdil, da se je v okviru Glasbene šole Trebnje ob njeni tridesetletnici zvrstilo že veliko prireditev, ki bi bile v ponos tudi večjim krajem. Prireditev SONCU NAPROTI je bila prav gotovo med njimi.

Ob vsem tem pa se v Šentrupertu nehote pojavlja potreba po manjši dvorani za takšne komorne prireditve; za dvig kakovosti prireditev pa bi v bližnji prihodnosti morali razmišljati tudi o tem, da bi v sodelovanju z zainteresiranimi nabavili dober pianino, če že do klavirja ne moremo priti.

Rupert Gole

SLOVENSKI VEČERI v kraljestvu Zlatoroga

23. grudna (decembra) je minilo 15 let, ko smo Slovenci na zgodovinskem plebiscitu soglasno izglasovali tisočletno željo po samostojni državi; v letošnjem rožniku (juniju) bo preteklo 15 let od razglasitve neodvisnosti naše domovine pred celim svetom.

V čast si moramo šteti vsi, ki smo te zgodovinske dni pred 15 leti sodoživljali in soustvarjali. Dano nam je bilo osebno doživeti rojstvo samostojne Slovenije, o čemer so rodovi naših prednikov lahko le sanjali, hrepeneli, narodno-zavedno delovali, molili, upali in zaupali.

Mi, naša generacija, smo smeli novorojeno Slovenijo sprejeti v zibel naših src kot dar vseh preteklih rodov slovenskih mater in očetov. Slovenija je spočeta iz objema Ljubezni in Zvestobe – Dobremu. Rojevala se je iz dostojanstva, poguma, notranje moči in vizije *dobrih ljudi* od predkarantanskih časov do danes. V zori tretjega tisočletja je mati Slovenija

postala tudi (spet) država Slovenija. Imeti čast – živeti v tem izbranem času na tem izbranem prostoru, pomeni prepoznati in živeti osebno življenjsko poslanstvo – odgovorno, izvirno, pokončno; izhajajoč iz zdravih korenin in rastoč v izpolnjeno bitje, ki je v blagoslov sebi in drugim. Biti sin, hči - slovenske zemlje, je dota, ki je darovana vsem nam. Toda, užival jo bo tisti, ki se bo njenemu bogastvu in sporočilu odprl z ljubeznijo in s spoštovanjem; v največji meri jo bo okusil tisti, ki jo bo kot zaklad dedov dejavno predajal v nasledstvo vnukom. Tako bo dediščina, spet ljubljena, žlahtnila nas, Slovenke in Slovence, z izvirno vodo slovenstva



Slovenski večeri
v kraljestvu Zlatoroga

napajala naše otroke ter skozi naše misli, besede in dejanja plemenitila tudi sobrate drugih narodov.

Slovenijo so skozi stoletja klicala v življenje svetla dejanja velikih Slovencev in Slovencev.

Raziskovati te zgodbe, jih obujati v večerih slovenstva in s slovenskim čutenjem pripovedovati drug drugemu, je lahko eden od kažipotov, kako rasti naprej – osebno in kot narod. Naj bodo *Slovenski večeri v kraljestvu Zlatoroga* naše darilo Sloveniji ob njenem rojstnem dnevu!

Čas med velikim travnom (majem) 1990 in vinotokom (oktobrom) 1991

je bil čas mogočnega finala slovenske osvoboditve pod geslom: "Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan!". Zato naj ti veliki dnevi 1990/1991 in tisočletno slovensko hrepenenje pred njimi in po njih, "da rojak, prost bo vsak," znova zagorijo v letošnjih dneh v našem srcu; naj nam prižgo novo luč, markacijo, za varen, smel korak na osebni in narodovi poti.

Slovenskim večerom v kraljestvu Zlatoroga so se pri udejanjanju ideje pridružili mnogi posamezniki po Sloveniji, v zamejstvu, izseljenstvu ter posamezniki in društva občine Trebnje: Turistično društvo Trebnje, Turistično društvo Šentrupert, Planinsko društvo Polet Šentrupert, Planinsko društvo Trebnje, Kulturno društvo Trebnje, Kulturno društvo Šentrupert. Pri samem nastanku Slovenskih večerov imajo največ zaslug učenci OPB – Zlatorogovi otroci OŠ Trebnje, ki z žarom soustvarjajo projekt »V kraljestvu Zlatoroga«. Spoznavajo vsebino in mnogoplastna sporočila pravljičice o Zlatorogu, raziskujejo osebne zaklade in zaklade *Zlatorogovega kraljestva - Slovenije*.



I. SLOVENSKI VEČER v kraljestvu Zlatoroga z naslovom "ČOPOV STEBER dvakrat prvič" je v sliki, pesmi in besedi razgrnil sporočilno in veličastno zgodbo slovenske gorniške poti - od prvega vzpona štirih srčnih bohinjskih mož (Luka Korošec, Matija Kos, Štefan Rožič in Lovrenc Willonitzer) na Triglav leta 1778, slovenskih prvenstev v Severni steni Triglava do osvojitve himalajskih vrhov in sten, ko Slovenija postane svetovna gorniška velesila. Osrednja lika zgodbe sta bila Zlatorog in Joža Čop, ki sta se skozi mavrični večer zljila v en sam slovenski simbol ljubezni do narave, srčnosti in predanosti življenjskemu poslanstvu.

Večer so sooblikovali dragi gostje: Dušica Kunaver, Joža Čop ml., Anton Sazonov – Tonač, Jožica Belak, France Zupan, Viktor Uhan; s pesmijo in z umetniško besedo so večer v zlahten

slovenski šopek spleтали: Oktet Lipa, učenci OŠ Trebnje – projekt "V kraljestvu Zlatoroga", Stanka Zaletelj, Andrej Kotar in Pavle Ravnohrib. Celostno podobo projekta *Slovenski večeri v kraljestvu Zlatoroga* je ustvaril Rupert Gole, uvodna videoprojekcija je delo Simona Murna, sceno za I. večer sta izdelala Zvonka in Pavle Rot, z dobrotami na krožnikih in v kozarcih so obiskovalce in sodelujoče pogostile žene Društva kmečkih žena Trebnje in Šentrupert.

Da so slovenski večeri ugledali luč sveta, da sta bili dvorani oba večera nabito polni, da so se mediji odzvali na naša prizadevanja, da je bilo postorjenih tisoče drobnih, a nujnih reči, da so k sodelovanju privabili mnoge neimenovane, so *zaslužni* naslednji zanesljivi 'stebri' srčnosti, delavnosti in vizije, brez katerih Slovenskih večerov ne bi bilo: *Špela Smuk, Lojze Šalehar, Bojan Brezovar, Damjan Zupančič, Viktor Uhan, Rupert Gole in Benjamin Kos*.

Z njimi in njihovimi sodelavci bomo uspevali tudi v prihodnje pripravljati izvirne, sporočilne in navdušujoče slovenske večere in še kaj ... Veselimo se novih sodelavcev, zdajšnjih in novih obiskovalcev slovenskih večerov, veselimo se rojevanja prijateljstev, ki se dogajajo in se bodo dogajala ob prihodnji naši skupni hoji ob reki navzgor k raziskovanju izvirov slovenstva!



II. SLOVENSKI VEČER v kraljestvu Zlatoroga z naslovom "Karantanija in slovenska znamenja", ki ga bodo med drugim sooblikovali dr. Jožko Šavli iz Gorice in učenci OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert – projekt "Kako so včasih delali in praznovali v Šentrupertu", bo na sporedu v petek, 21. aprila, v KD Trebnje in v soboto, 22. aprila, v KD Šentrupert, obakrat ob 19. uri. "Slovinci v svoji zgodovini nismo bili narod hlapcev, temveč narod, ki je pomembno soustvarjal evropsko dogajanje," je zapisal dr. Šavli, ki nam bo razkril doslej zamolčana dejstva o zgodovinskosti slovenske državnosti, orisal bo položaj slovenske žene v Karantaniji in predstavil ključna

slovenska znamenja, edinstvena v svetu. Kulturni program pripravlja OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert, ki je glede na svoje plodno kulturno delovanje med slovenskimi OŠ najbolj poklicana, da z izvirnim načinom osrči večer, tokrat posvečen *prav srčki slovenstva*.

Oba večera, tako v Trebnjem 21. aprila kot v Šentrupertu 22. aprila, bosta posvečena tudi dnevu Zemlje (22. april) in slovenski lipi, ki je bila v preteklosti središče slovenske vasi. Zato ob letošnjem prazniku Slovenije nagovarjamo vse vasi in kraje v Mirnski in Temeniški dolini ter vso slovensko javnost, da v svoje sredine zopet posadimo *slovensko drevo življenja, lipo*, ki naj spet tke pristne vezi med vaščani oz. krajani. Okna in okolico hiš v slovenskih vaseh so včasih krasile čarne slovenske rože. Naj naša bivališča spet ljubkuje – bolj slovensko cvetje, ki energetsko najbolj oplaja okolico: roženkravt – nagelj – rožmarin (originalni slovenski šopek), pelargonija, nežika, slovenka, potonika, spominčice, božje drevce idr. Ob vsaki hiši je cvetela hruška, sadovnjak je bil posajen s starimi sortami sadja, na njivi je raslo na stotine domačih sort zelenjadnic, v hlevih so bile slovenske avtohtone pasme živali. Domače sorte rastlin in pasem živali prispevajo k zdravju narave, človeka in k ekološkemu ravnotežju.

In ker živimo v dolinah, ki jih napajata reki s tako zgovornim imenom, vzpodbujamo posameznike in skupnosti, da poiščemo zapuščene ali onesnažene izvire in uredimo njihovo okolico. S tem bomo izrazili spoštovanje in zahvalo naravi, katere gostje smo! Izviri bodo spet postali prostor zdravja človeku in vsem bitjem narave. Voda iz izvira je najdragocenejša pijača, saj izvira iz Vira.

Mimo – z ljubeznijo urejenih izvirov, med starimi drevesi gozda, med travniki, logi in lokami, skozi vasi s častljivimi lipami ali novo posajenimi, mimo drugih naravnih in

kulturnih lepot lahko uredimo pohodne poti, ki bodo nas in naše goste učile sporazumevanja z Naravo. Slovenija kot zelena učilnica, Vrt Evrope, lahko postane *najpomembnejši del celostne* turistične ponudbe. V primerjavi z ostalo Evropo imamo na Slovenskem najobetavnejše naravne danosti za ekoturizem. To je edina pot razvoja, ki je možna le v sodelovanju z naravo, prinaša pa zdravje in blagostanje vsem soudeleženi. Zlatorog se vrača v naše kraje, saj tukaj živi toliko dobrih ljudi, ki želijo prebujati skrite talente in biti v službi Dobrega.



III. SLOVENSKI VEČER v kraljestvu Zlatoroga z naslovom "Sloveniji ob prazniku" bo vsebinsko razdeljen v dva dela: 1. večer, v soboto, 17. junija, v Trebnjem, bo spregovoril o zamolčanih dogodkih vojne za Slovenijo (1990/1991); 2. večer, v soboto, 24. junija, v Šentrupertu, pripravljamo slavnostno prireditev na predvečer slovenske državnosti. Prireditev smo simbolno postavili v

srce dolenske kulture - Šentrupert, v kraj, ki je lahko v mnogočem zgled ostalim slovenskim skupnostim. Iz Šentruperta se bo na ta posebni večer v slovenski prostor razlilo praznično voščilo - kot vezilo in kot dramilo Slovincem doma in po svetu. Dobra misel je mati dobrih dejanj vedno in povsod; v letih 1990/1991 smo Slovenci znali stopiti skupaj, združila nas je dobra misel in rodilo se je dobro dejanje - samostojnost in neodvisnost. Zato bomo ta večer iz izvira Dobrega spletli hologram slovenske dobre misli, ki bo zaobjel vso zemeljsko oblo, saj povsod žive Slovenci. Naj srca vseh Slovencev sveta na predvečer praznika združita slovenski cvet - ljubezni in slovenska pesem, ki skozi Prešernovo Zdravljico moli za ves sveti svet, da prepir od povsod bo pregan.

Praznovanje bomo zaokrožili v nedeljo, 25. junija 2006, ko bomo odšli v Dolino Vrat k izvira Triglavske bistrice in v tihoti gorskega sveta prisluhnili sporočilu Triglava za praznik.

Zato naj v teh pomladnih dneh zacveto slovenske hiše s slovenskim cvetjem, naj čez slovenske vasi in polja zadehte slovenske lipe. Odpustimo sebi in drugim, *spraznimo* v letošnji pomladi naše notranje kamrice, da bi mi, osebno in naši kraji, pričakali naš skupni praznik - pripravljeni. Naj nas 25. rožnik 2006 napolni z novo notranjo močjo - slovenstva. Da bi slovenstvo postalo naš način življenja. Zgledi so neizčrpni v slovenski duhovni, naravni in kulturni dediščini! "BODI ZDRAVA, DOMOVINA, MILI MOJ SLOVENSKI KRAJ," pa lahko slovenski deželi in njenim ljudem zaželimo že danes. Naj bo tako!

Slovenski večeri se bodo v jeseni nadaljevali z dodatno razsežnostjo. Veliko je zgodb o slovenstvu, ki si jih moramo še povedati, da bi nas budile in navdihovale za jutrišnji dan: *Jakob Aljaž - Triglavski kralj*, *Ema Krška - prva svetnica slovenskega porekla*. Pričakujemo Vas! "Bohlonej, k'smo pr'jat'!" je rekel Joža Čop in s tem vse povedal!

Maja Kos

GREVA LAHKO NA MORJE?

"Resničnost je za tiste, ki ne vzdržijo sanj ..."

Šentrupert - Komedija Grevi lahko na morje? je plod mlade ustvarjalke Ane Rokvič iz Trebnjega, sicer študentke ekonomije. Premierna predstava se je v soboto, 4. marca, odvijala pred polno dvorano kulturnega doma v Šentrupertu. Sam nastanek zgodbe in njeno bistvo sta nenavadna in zanimiva.

Zgodba govori o mlademu paru in tegobah, ki jih povzročajo starši. Začne se v frizerskem salonu, kjer se naključno srečata Petrček, ki se ukvarja z razvažanjem kruha, in oče njegovega dekleta Špele, ki je uspešen



poslovnež in Petrčku ponudi mamljivo službo. Njun odnos je vse prej kot sproščen in prisrčen, vse skupaj pa še zaostri Špelin prihod. Mladi par se nato odpravi, gledalci pa opazujemo nerganje Špelinega očeta.

Očitno je, da ne odobrava Petrčka, sploh pa ne Petrčkovega odnosa s Špelo. Tematika zgodbe je vedno aktualna in vsem dobro poznana, h komičnemu pa še pripomore pristno dolensko narečje.

Špela povabi Petrčka domov, a njemu ta obisk pomeni največjo nočno moro. Vsi vemo, da je obisk staršev ljubljene osebe vse prej kot prijetna izkušnja, Petrčku pa situacijo otežuje še dejstvo, da mora očetu svojega dekleta zastaviti vprašanje: "Greva lahko na morje?" Petrček zaspi pred televizorjem in odplava v svet sanj. V sanjah se zvrsti množica različnih prizorov, bistvo vseh pa je, da Petrček želi, a ne more zastaviti omenjenega vprašanja.

Če zgodbo dojamemo samo površinsko, je njeno bistvo Petrčkov strah pred dekletovim očetom, ki ne odobrava ne njega ne njegove zveze s Špelo. Če pa pogledamo globlje, je smisel igre izražen z njenim geslom: "Resničnost je za tiste, ki ne vzdržijo sanj ..."

Režiserka predstave Ana Rokvič je dejala, da sanje veliko povedo o človeku. Zato je igra zasnovana tako, da je meja med resničnostjo in Petrčkovimi sanjami zelo tanka, spoznavamo jo skozi njegove sanje. Gledalcu večkrat ni jasno, ali je dogajanje na odru slika Petrčkovih sanj ali realnega dogajanja.

Zanimiva je zgodba o tem, kako je igra pravzaprav nastala. Ana Rokvič je napisala zgodbo (vsebino igre) in ne scenarija (realizacija vsebine). Režiserka je igralcem razložila, kaj naj bi se dogajalo na odru, potem pa je skupaj z igralci sproti ustvarjala besedilo. Priprave na premierno uprizoritev so trajale približno tri mesece, med igralci in njo v vlogi režiserke pa je vladalo prijetno vzdušje in pozitivna energija. Ana Rokvič je še povedala, da je zadovoljna z igralci in realizacijo njene ideje, čeprav zase pravi, da je perfekcionistka.

Komedijo *Greva lahko na morje?* je gledališka skupina v Šentrupertu že ponovila, odigrali jo bodo še v Šentjanžu, v Trebnjem in na Mirni. Od septembra do marca pa bodo gostovali po različnih krajih Slovenije.

Mateja Ramovš

KAKO SO VČASIH DELALI IN PRAZNOVALI V ŠENTRUPERTU

... DA PRETEKLOST NE USAHNE V POZABO

Za kulturni praznik je OŠ dr. Pavla Lunačka izdala knjigo Kako so včasih delali in praznovali v Šentrupertu ... da preteklost ne usahne v pozabo. Knjiga je pravzaprav delo treh let, ko se je gradivo zbiralo, preverjalo in raziskovalo. V njej je zbrano gradivo kulturne dediščine s področja kmečkih opravil in praznovanj.

Ostanki kulturne dediščine so v Šentrupertu zelo bogati. Začutili smo, da je naloga našega rodu, da to dediščino preučimo, jo ohranimo in dokumentiramo. Del te dediščine so tudi ljudje, ki lahko še posredujejo svoje bogato vedenje.

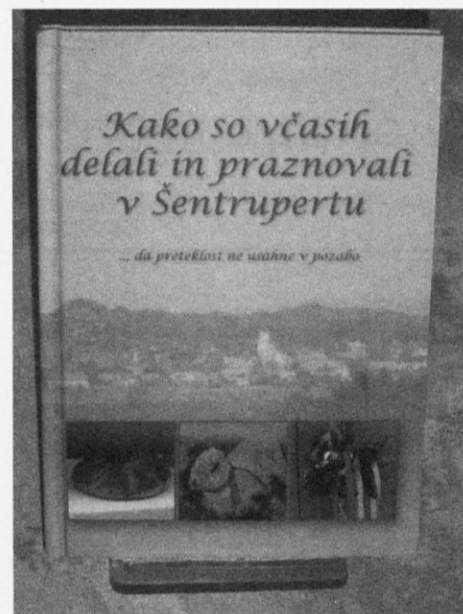
Učiteljica Janja Jerovšek, ki je gradivo zbrala in uredila, je v uvodu zapisala: "Preprosti šentruperski človek se je ob svojem vsakodnevnem delu znal tudi poveseliti in tako obogatiti svoje življenje. To je še toliko pomembnejše, ker je sodobni čas prikriklj nekatero praznike, stara kmečka opravila pa so tako skoraj že pozabljena. V gradivu je mogoče najti veliko vrednot, ki bi morale ostati v naši zavesti in živeti naprej ... Vse to so drobni kamenčki v mozaiku naše preteklosti, pomembni tako za učence, ki so z raziskovanjem na terenu prišli do mnogih spoznanj, kot za vse Šentrupercane, saj delo predstavlja preteklo sliko našega kraja."

Del gradiva je bil predstavljen ob izidu knjige 7. februarja, ko je bila prireditev za šolo in kraj. Na prireditvi so učenci v prizorih kratko predstavili nekatera kmečka opravila in praznovanja.

Program je popestrila gospa Kristina Majcen, ki je pripovedovala o godovanju.

S knjigo smo poskrbeli, da bo marsikatera posebnost, drobna drugačnost, ki je značilna za naše vasi, oteta pozabi.

Polona Rugelj, ravnateljica



PREDSTAVITEV KNJIGE

Izbranemu in zapisanemu besedilu je oblikovalec Rupert Gole dodal še slikovno podobo, založba Karantanija pa je knjigo natisnila v 300 izvodih.

Uvod v knjigo je s svojim prispevkom obogatila gospa Dušica Kunaver.

Sledi razdelek z naslovom *Prav lepa je Šentrupert fara*, v katerem je geografska predstavitev s sto let staro razglednico.

Vsa lepota domačega kraja, okoliški grički, posejani z vinogradi, v dolini pa zeleni travniki in polja, je ljudi že v preteklosti navduševala, zato ni čudno, da je nastalo toliko pesmi, ki opevajo Šentrupert.

Preberemo jih lahko v naslednjem razdelku *Šentrupert – pesniški navdih*.

Potem pa je gradivo kronološko prikazano - kot si sledijo meseci v letu. Kar 17 kmečkih opravil in praznikov, ki se bolj ali manj opirajo na krščanstvo in kmečko življenje: praznik svetih treh kraljev, ženitovanje, Gregorjev sejem, velika noč, godovanje, košnja, žetev, mlačev, trgatev, dan vseh svetih, martinovanje, trenje lanu, miklavževanje, koline, adventni in božični čas, štefanovo in tepežkanje.

Knjigo pa zaključuje razdelek *Stare kmečke modrosti*.

Knjigo lahko kupite v tajništvu OŠ dr. Pavla Lunačka in na KS Šentrupert.

Janja Jerovšek



Nastop pevskega zbora šole na predstavitvi knjige

PROMET, PROMET ...

Ko zjutraj v šolo smo prišli,
v 4. razred smo odšli.
Imeli smo predavanje,
nas obiskal gospod Zmago je.
Nam pokazal primere je iz prometa,
mi zapomnili smo si vse.

Prišla pa sta policaja,
na videz grozna kakor zmaja!

Po končani malici
ven na igrišče smo odšli.

Tam že pripravljeni avti so bili.

Smo se v avto vsedli,
hitro se pripeli in čelado si nadeli.

Počasi smo vozili,
čas pa super porabili!
Merili smo tudi z radarji
in v 'zaporu' smo bili.
Kmalu smo domov odšli,
naslednji dan pa v šoli
vozniško dovoljenje smo dobili!

Tega dne res ne bomo pozabili!

Ana Frelih, 3. razred

AVTOMOBILČKI

V sredo v šolo smo prišli,
četrtnarjem se pridružili.
Tam so nas obvestili,
da bomo z avtomobilčki se vozili.

Nato odšli smo na igrišče,
kjer naredili so cestišče.
Prav prijetno bilo je
švigati levo, desno,
čeprav je večkrat šlo na tesno,
saj težko obenem gledati je znake
in voziti brez napake.

A na koncu smo bili vsi veseli,
da lep dan smo doživeli
in z novim znanjem
brž domov odhiteli.

Mojca S., 3. razred

VOŽNJA

Danes je bilo v šoli lepo,
ker se učiti treba ni bilo,
le z avtom se vozili smo.

Najprej smo v razredu se dobili,
kjer smo pravila ponovili,
nato smo ven se zapodili.

Avto moj je čisto pravi,
ima volan, zavoro, plin,
že po progji jaz hitim.

Pazim na prometne znake,
na križišča, semaforje,
na vse pešce in motorje.

Srečno na cilj sem pripeljala
in na koncu zatrobila,
saj vozniško sem dobila.

Monika Stare, 3. razred

PROMET

Ko zjutraj v šolo smo prišli,
v četrti razred smo odšli.
Tam smo imeli predavanje,
saj gospod Zmago nas že čakal je.

Pa prišla sta policista dva,
da bi povedala in pokazala,
kaj vse vesta o prometu tem.
Potem zunaj smo si ogledali,
kako v prometu tem zmerijo hitrost
in v čem vozijo poredne ljudi.

Zelo nam všeč je bil ta dan,
hvala, ker ste ga omogočili nam!

Tjaša Strajnar, 3. razred

AVTOMOBILČKI

Avto, avto, kam drviš,
da na radar ne naletiš!
Pibi, pibi, avto drvi,

za volanom pa Urška sedi.

Pred rdečo se ustavi,
pred rumeno se pripravi,
pred zeleno pa zdrvi.

Ko do stopa bo prišla,
se ustaviti bo morala.

Zdaj pa lep pozdrav
iz Šentruperta dobav.

Urška Tratar, 3. razred

SPOŠTOVANI NAŠI OBDAROVALCI!

Iskreno se vam zahvaljujemo, ker ste nam omogočili vožnjo z mini avtomobili. Radi bi vam opisali včerajšnji dan. Zjutraj smo imeli predavanje z gospodom Zmagom in s policistoma. Najprej nam je gospod Zmago zastavljal vprašanja o prometu. Mi smo si zapomnili, da slepe ljudi najprej pozdravimo, potem jim ponudimo svojo pomoč. Če srečamo pijano osebo, ji lahko pomagamo tako, da obvestimo starejšo osebo, ki lahko pomaga. Potem smo mi policistoma zastavljali vprašanja. Spomnim se enega vprašanja: Ali sta bila že kdaj v nevarnosti? Po razgovoru smo šli na igrišče in gospod Zmago nam je dal navodila. Pokazal nam je, kako si pravilno pripenjamo varnostni pas in kako si damo čelado na glavo. Ko je bilo vsem jasno, smo šli v skupine po pet. Začeli smo se voziti. Bilo je zelo zabavno. Po vožnji naše skupine smo si šli ogledat policijski avto. Preizkusili smo radar in zaprli so nas v zapor.

Še enkrat: hvala, ker ste nam omogočili lep dan!

*Katja Breznikar, 3. razred,
mentorica: Jožica Gole*

TRENING VARNE VOŽNJE

Sreda, 15. februarja 2006, je bila za učence 3. in 4. razreda lep dan. Srečali smo se s predstavniki Jumicara, ki za učence pripravljajo treninge varne vožnje, in s policistoma iz Trebnjega.

Prvi dve šolski uri smo preživeli v razredu, kjer smo se pogovarjali o prometu, poudarili smo pravilno ravnanje v nenavadnih razmerah in opisovali naše obnašanje v prometu. Ko sta v razred prišla še policista, smo ju zasuli s kopico vprašanj. Rada sta nam razložila vse, kar nas je zanimalo. Po malici smo odšli na šolsko igrišče, kjer nas je čakal postavljen poligon s petimi avtomobilčki na motorni pogon. Na progi smo lahko opazili različne prometne znake, križišča in en semafor. Tam so nam razložili, kako se pravilno pripravimo z varnostnim pasom. Razdelili smo se v skupine in začeli z vožnjami. Učenci, ki so čakali na vožnjo, so si medtem ogledali

policijsko vozilo in njegovo opremo. Najpogumnejši smo se znašli tudi v 'zaporu', kjer je bilo temno in grozljivo. Preizkusili smo tudi radar in se tako seznanili z njegovim delovanjem. Pred začetkom vožnje smo si naredili varnostne čelade, motorji so zarohneli in vožnja se je začela. Poligon je bil videti zahteven, a se je izkazalo, da ni bilo težko, če si upošteval navodila. Nekateri so se na začetku kar velikokrat znašli ob ogradi, a že po nekaj krogih smo vsi vozili kot pravi šoferji. Ko smo vsi prišli na vrsto, je bilo enkratnega dne konec. Naslednji dan smo dobili vozniška dovoljenja, a žal veljajo le za vožnjo po poligonu.

Tak prijeten dan so nam omogočili obrtniki Darja Breznikar s.p., cementni izdelki, Tomaž Bevc s.p., cementni izdelki, Kurent Peter s.p., mizarstvo, ter podjetji BONUM D.O.O., proizvodno trgovsko podjetje, in SEP D.O.O., proizvodnja in storitve. Vsem se tako še enkrat najlepše zahvaljujemo.

*Gasper Gole in Žiga Huč, 4. razred,
mentorica Marjana Ogrinc*



Vožnja z avtomobilčki je bila zabavna

16. OTROŠKI PARLAMENT

Tudi letos smo se zbrali učenci vseh osnovnih šol po Sloveniji, da bi izpeljali 16. otroški parlament.

Najprej smo se v Trebnjem zbrali učenci trebanjske občine. Po zanimivem in odkritem pogovoru o tabujih, kot so droge, nasilje, alkoholizem, smrt in podobno, smo tako kot na pravem zasedanju izvolili dva delegata, ki naj bi trebanjsko občino predstavljala na regijsko skupščini. Na tajnem glasovanju so izvolili Mirjam Strmole in mene. Zelo sem bila presenečena, saj tega nisem pričakovala.

Po približno dveh tednih sva se z

Mirjam udeležili srečanja v Novem mestu. Tam so bili učenci osnovnih šol dolenske regije. Spet smo izmenjavali mnenja o tabujih in iskali različne rešitve, ki bi jih predstavili v državnem parlamentu. Izbrali smo tudi predloge za temo 17. otroškega parlamenta. Seveda pa so tudi tu sledile tajne volitve. Izvolili smo sedem učencev; to so učenci različnih šol: Drska, Grm, Center, Stara Cerkev, Bršljin in Šentrupert.

13. marca pa je nastopil dan obiska državnega parlamenta. Do Ljubljane smo se peljali z vlakom. Na vlaku nam je naša mentorica postregla s slastnimi rogljički in nam razložila potek dneva. Z nami je šla še ena spremljevalka. Ko smo prispeli, nas

je peljala v McDonald's in nas počastila z obrokom. Ko smo prišli v parlament, so nas pregledali varnostniki. Kasneje smo posedli po dvorani. Z govorom so nas pozdravili dr. France Cukjati, mag. Franc Hočevar, predsednik Zveze prijateljev mladine Slovenije, ameriški zunanji minister in še mnogi drugi. Potem smo se razdelili v skupine in tam razglabljali o posameznih tabu temah. Kasneje smo naša razmišljanja predstavili v veliki dvorani. Pogovarjali smo se, kakor priporoča bonton, vendar nas je vseeno kdaj zaneslo. Po končanem razgovoru smo odšli v restavracijo, potem pa nazaj na vlak, s katerim smo se odpravili domov. Analizirali smo dan in se z nasmeškom razšli. Ta dan bo gotovo vsem udeležencem ostal v spominu.

Eva Frelih

ŠAH V ŠENTRUPERTU

Pestro šahovsko dogajanje se je v Šentrupertu nadaljevalo tudi v prvih mesecih letošnjega leta. Tako so mladi šahisti uspešno nastopali na regijskem in državnem prvenstvu, člani pa na rednih mesečnih turnirjih.

Konec januarja je v Novem mestu najprej potekalo mladinsko regijsko prvenstvo med posamezniki, kjer so odlično nastopili tudi učenci šentruperske šole. Tako je v konkurenci do 12 let Aleš Brcar ponovno postal regijski prvak, v konkurenci do 14 let so se zelo dobro uvrstili še Matej Kalčič, Boris Tratar in Domen Živkov z usvojitvijo drugega, četrtega in šestega mesta. V

konkurenci do deset let pa je bil Timotej Šturm šesti.

Tudi na ekipnem prvenstvu, ki je prav tako potekalo v Novem mestu, so se učenci OŠ dr. Pavla Lunačka izkazali, saj so bili mlajši dečki tretji, starejši dečki pa drugi.

Aleš Brcar se je kot zmagovalec regijskega prvenstva uvrstil na

državno prvenstvo v Murski Soboti, kjer je usvojil osmo mesto.

Da si mladi pridobijo znanje in naberejo potrebne izkušnje za igranje na pomembnejših tekmovanjih, potekajo v prostorih Krajevne skupnosti Šentrupert treningi z najboljšimi mladinci trebanjske občine - mesečni mladinski turnirji, ki se jih je v prvih dveh mesecih udeležilo 15 tekmovalcev. Na januarskem je zmagal Matej Kalčič pred Alešem Brcarjem in Janom Oparo, na februarskem pa Jan Opara pred Alešem Brcarjem in Matejem Kalčičem

Tudi med člani potekajo zelo kvalitetni mesečni hitropotezni turnirji, ki se jih udeležujejo tudi igralci z Gorenjske, iz Posavja in Ljubljane. Na januarskem je nastopilo 14 igralcev, zmagala sta Ljubljancina Martin Kodrič in Franci Dolinšek pred Andrejem Brcarjem, na februarskem turnirju pa je med 18 igralci zmagal Miha Furlan iz Kranja.

Tudi organizacijo teh turnirjev nam v svojih prostorih omogoča izpeljati Krajevna skupnost Šentrupert, vse to pa bo prispervalo k šahovskemu napredku v Šentrupertu tudi v prihodnje.

Andrej Brcar, mentor



Sredi hudega boja ...

Sprehodi med ...

Sprehod do studenca:

“Stežice do njega so se zarasle ...”

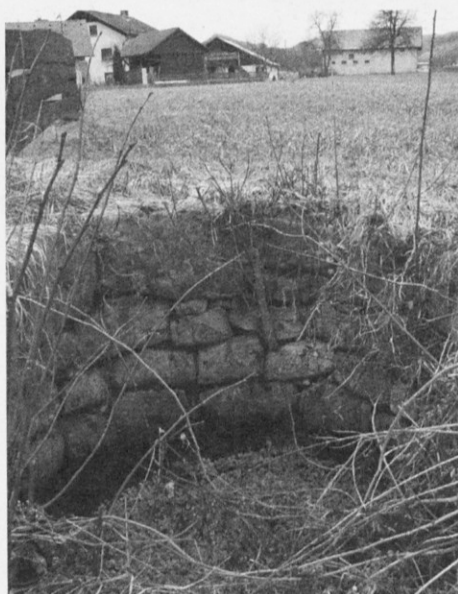
Po zapisih Dušice Kunaver, raziskovalke našega ljudskega izročila in uvodničarke najnoveše knjige šentruperske osnovne šole “Kako so včasih delali in praznovali v Šentrupertu” (Čestitamo!), so vodi nekoč ob praznovanju novega leta darovali potico, kruh in jabolka ter krasili vodnjake in izvire. Želeli so, da bi bilo vode čez leto dovolj in da bi ostala ‘čista’. Ne da bi poznali staro Plinijevo tezo, da so vode takšne, kakršna je zemlja, po kateri tečejo, so kot dobri gospodarji skrbno bdeli nad vodnjaki in izviri ter njihovo okolico. Mnogo izvirov po Sloveniji je posebej ograjenih, marsikje je sezidana zahvalna kapelica za dar vode.

Lahko bi govorili o obdobju spoštljivega kulturnega odnosa do vode; odnosa, ki ga je pesnik Ciril Zlobec v pesmi Vodnjak izrazil z izredno sporočilnim verzom: »Stal je sred dvorišča, kot zlat rudnik«. To je še posebej veljalo za brezvodni kraški svet. Vasi na Krasu so imele skupne vaške ‘štirne’ z vodo za ljudi in vaške kali za napajanje živine. Malo je bilo domačij, ki so nekoč premogle svoj lastni vodnjak, svoje ‘zlato’ središče domačije. Odnos do vodnjaka in vode v njem je bil resnično kulturni, kar so marsikje izrazili s presenetljivimi kamnoseškimi in arhitekturnimi stvaritvami. Spomnimo se mnogih vodnjakov na dvoriščih slovenskih dvorcev in gradov ter mnogih fontan po trgih slovenskih krajev.

Ob letošnjem svetovnem dnevu voda (22. marec) imamo priložnost razmišljati prav o tem, o vodi in kulturi, o vodi in o današnjem odnosu do nje in do naravnega vodnega okolja. Pred pol stoletja so v Sloveniji šteli vodnjake in jih naštel natanko 64.556. Ugotovili so, da je le 19.550 pravilno zgrajenih, ostali pa so bili pred okužbami menda nezavarovani. Takrat so prepoznali izjemen pomen te ugotovitve in Rdeči križ je sprožil pobudo za ‘male asanacije vodnjakov na podeželju’, kot je poročal takratni časopis.

Sčasoma pa se je skrb za to nevidno bogastvo, podzemno vodo, začela neodgovorno zmanjševati. Kasneje se

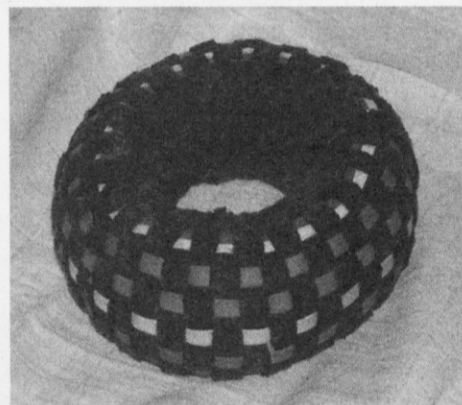
je Rdeč križ začel ukvarjati z drugimi težavami človeštva, prisegalo se je na velike vodarne oz. ‘tovarne pitne vode’, ki naj bi zadostile vsem potrebam sodobnega človeka po pitni vodi. Vodnjaki na dvoriščih so se opuščali, marsikje so jih zasuli, marsikje spremenili kar v greznice, kamnite zgornje dele vodnjakov pa so premaknili na okrasne vrtove in vanje zasadili rože. Včasih ‘zlat rudnik’ na dvorišču je marsikje postal ‘nagrobnik vodi’ na vrtu. Od takrat, ko nam je v naša bivališča začela pritekati voda po cevovodnem omrežju, je pri ljudeh



‘Cugljev studenec’ na obrobju vasi je povsem izgubil nekdanji sloves in pomen

začela bledeti skrb posameznika za ohranjanje čiste vode. Človek se je nehal spraševati, kje je njegov vodnjak, da bi se mu ‘poklonil’. To je prepustil komunalnim službam in javnim vodovodom, to ni več njegova skrb. Ali res?

Težko bi bilo ugotoviti, koliko vodnjakov so takrat pred petdesetimi leti naštel v Šentrupertu. Prav gotovo pa je bil med njimi ‘Cugljev studenec’. Pred petdesetimi in več leti je menda slovel po čisti in okusni vodi. S škafo in svitkom, da ne bi bolela glava, so po vodo na Poštaje do Cugljevega studenca hodile gospodinje celo s šentruperskega trga. Danes ta nekdanji ‘zlati rudnik’ sameva za plotom na obrobju vasi. Že davno se je podrla lesena klop, s katere se je lažje dvigovalo lesene škafe z vodo. Že davno so se zarasle stežice do njega in gmajno pod Griči sem moral kar nekajkrat prehoditi, da sem ga našel – tisti ‘Cugljev studenec’, iz katerega je pil tudi moj praded. Kamnita zložba ga zaenkrat še ohranja ‘pri življenju’, tudi po zaslugi Cugljevih. Koliko časa še?



Svitek, kot ga je znala splesti Viktorjeva Angelca

Ko spijemo kozarec vode, tudi tiste iz vodovoda, se le spomnimo na naš vodnjak, tisti ‘zlati rudnik’, spomnimo se na naš odnos do vode. Včasih so rekli: “Ko piješ iz potoka, se spomni izvira.” Danes, ko pijemo vodo iz vodovodnih pip ali plasten, ne bi smelo biti drugače.

Jože Uhan

Spominjanja

IZZVENEL JE ZALKIN SLAVOSPEV ŠENTRUPERTU

Rozalija Valas, kakor se je uradno predstavila – za vse nas pa je bila Zalka - je bila še pred dobrim letom dni tako polna življenja, da nihče izmed nas ni pomislil, da je po lanskem poletju ne bo več v Šentrupert. Kljub lepim letom – bila je v 98. letu starosti – se nam je zdel njen odhod prezgodaj; dokončno se bomo zavedeli njenega odhoda verjetno šele poleti, ko jo bomo zaman iskali med obrazi. A občutili jo bomo.

Življenje Rozalije Valas je bilo razpeto med Šentrupertom in Ljubljano. Zaradi številne družine je že z 19 leti odšla zdoma – vse premoženje je bilo zavito v časopisni papir. Čez tri leta se je že poročila in z ljubeznijo do Šentruperta 'okužila' tudi svojega moža Toneta, doma z Loga pod Mangartom. V sebi je nosila nenehno ljubezen do ljudi, vsrkala jo je mehkoča dolenske pokrajine, od moža pa se je navzela volje po vztrajanju.

Cenjena je bila tudi kot krojačica, saj je znala ustreči tudi zahtevnim strankam.

Čeprav sta z možem zgradila v Ljubljani lep dom, v neposredni bližini gozda, kamor je velikokrat zahajala, ju je vleklo v Šentrupert in sta v Selih – pod Nebesi – tik pred vojno zgradila domek – na zemlji, ki jo je odkupila od sestre – in takoj tudi zasadila 380 trt, saj ji je ljubezen do trte vcepil oče že kot otroku. Kasneje se je vinograd razširil na 1300 trt, ki jih je z dobrimi ljudmi do izpred nekaj let z vsem srcem obdelovala. Tako jo je novi domek še bolj spominjal na rojstni dom.

Po moževi smrti se je pot še pogosteje naravnala v Šentrupert – spomladi jo je nemir kot ptico selivko pripeljal v Šentrupert in tu je ostala do pozne jeseni – vračala pa se samo takrat, ko je to zahtevalo vino. Rozalija je večkrat govorila, da vino rabi ljubezen – čeprav je prvi kozarček spila šele na svoji poroki. In ko so se leta že nagibala v devetdeseta, ji pozimi ni bilo žal iz Ljubljane voziti se v Šentrupert na tečaj o kletarjenju, saj je vedela, da je potrebno veliko različnega znanja, če hočeš imeti

dober cviček. Splačalo se je, saj je tudi njen cviček dobil priznanje in s tem potrdilo, da njen trud ni bil zaman. Hkrati pa je bila vseskozi ponosna na vinogradnike kot tudi na samo Društvo vinogradnikov Šentrupert, ki jo je izbralo za svojo častno članico. Rada se je pridružila pevcem in tudi Vinogradniški pevski zbor Šentrupert ji je zapel poslednjo popotnico.

Življenje ji kljub vsemu optimizmu ni prizanašalo, vzdržljivost pa je vseskozi ohranjala tudi z redno vadbo, saj je kar 22 let zahajala v DOM TVD Partizan v Ljubljani.

Bogatila so jo že otroška leta, ljubezen do rodu, kasneje pa je ljubezen prenesla na lastno družino. Bogatile pa so jo tudi številne kulturne prireditve v Šentrupertu, kjer je bila redna gostja, četudi je bila tedaj v Ljubljani; na vsako prireditev pa je pripeljala tudi prijatelje.

Svojo pripadnost Šentrupertu pa je najlepše izrazila z odločitvijo, naj ljudje namesto daril ob njeni 95-letnici prispevajo za ponatis temeljne knjige Šentruperta - Steklasove Zgodovine župnije Šent Rupert na Dolenskem. Turistično društvo Šentrupert, tudi organizator odmevnih kulturnih prireditev, je ob sodelovanju Krajevne skupnosti Šentrupert poskrbelo za uresničitev njene zamisli.

Zdaj je Steklasova Zgodovina - tudi ob razumevanju Krajevne skupnosti Šentrupert - spet našla svoje mesto v skoraj sleherni hiši ...

Ob svoji 95-letnici je izjavila, da tokrat zadnjikrat javno praznuje svoj rojstni dan; nihče ji tega ni verjel. A življenje daje vedno nove preizkušnje. Ko je



čutila, da je najbolj srečna v zavetju svojega sina in hčerke - tako zelo, da se je celo avtomobilu odpovedala, čeprav je imela naslov najstarejše slovenske voznice – se je njeno življenje ob nenadni sinovi izgubi popolnoma sesulo. Dom starejših občanov v Trebnjem, v njeni rojstni občini, kljub pozornosti vsega osebja ni postal njen novi dom in tudi vsa naklonjenost hčerke Zvonke, ki je na vsakem koraku iskala pot, kako bi ji olajšala bolečino, a volje do življenja ji ni mogla dati. Tako je bolezen imela lahko delo.

Rozalija Valas je pred nekaj leti izjavila: **“Šentruperčani, radi imejte Šentrupert! Šentrupert je vir zdravja! Naj se ohranja Šentrupert, naj Šentrupert napreduje - nihče drug ne bo delal za Šentrupert, če ne bomo sami želeli, da bomo imeli lepo življenje v kraju, na katerega so bili ponosni številni predniki - naj bodo ponosni tudi vnuki!”**

Zdaj, ko je Šentrupert pred ponovno odločitvijo za samostojno občino, zvenijo Zalkine besede kot oporoka – in Šentruperčani so dediči te oporoke.

Spomin na Rozalijo Valas pa bo živel tudi na Napoleonovem spomeniku v Ljubljani, saj je bila model za slovensko dekle. Četudi bi bil spomin pozabljen, bo podoba živela.

Naj bo ta zapis zahvala za njeno veliko ljubezen do Šentruperta – pa tudi za človeško bližino, ki so jo občutili številni Šentruperčani.

Jože Zupan

Upravna enota obvešča

NOVOSTI PRI IZVAJANJU PROJEKTA GERK

V zvezi z nadaljnjim izvajanjem projekta GERK (grafične enote rabe zemljišč kmetijskih gospodarstev) Upravna enota Trebnje obvešča vse nosilce kmetijskih gospodarstev, ki morajo odpraviti pomanjkljivosti ali vnesti spremembe na GERK-ih, da so na Upravni enoti Trebnje kot kontaktne osebe, zadolžene za naročanje in usklajevanje GERK-ov, določene naslednje osebe:

Kontaktna oseba:

Matjaž Dimnik

Tel. št. 07/34 82 287

Elektronski naslov: matjaz.dimnik@gov.si

Namestnica kontaktne osebe:

Darinka Mlakar-Korpar

Tel. št. 07/34 82 258

Elektronski naslov: darinka.mlakar-korpar@gov.si

Hkrati vas obveščamo, da je v zvezi z nadaljnjim potekom projekta GERK Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravilo naslednje:

OBVESTILO

NOSILCEM KMETIJSKIH GOSPODARSTEV, KI MORAJO ODPRAVITI POMANJKLJIVOSTI ALI VNESTI SPREMEMBE NA GERK-ih

Podatke morate obvezno uskladiti najkasneje en dan pred elektronskim vnosom zbirne vloge za subvencije 2006.

Za termin usklajevanja GERK-ov (Grafičnih enot Rabe Kmetijskih gospodarstev) se vnaprej dogovorite:

- do 28. februarja 2006 na instituciji, kjer ste že do sedaj urejali GERK-e (Upravna enota, Kmetijsko svetovalna služba, Geodetska uprava, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, Zavod za gozdove Slovenije),
- od 1. marca 2006 dalje na Upravni enoti, zakupniki zemljišč Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov pa na Skladu.

Opozarjamo predvsem na:

ZAČASNE TRAVNIKE IN NJIVE:

- vsa zemljišča, ki so začasno zasejana s travo ali travno detelnimi mešanicami, morajo imeti vrsto dejanske rabe 1130 - Začasni travnik;
- vsa zemljišča, na katerih nameravate uveljavljati poljščine, morajo imeti vrsto dejanske rabe 1100 - Njiva ali 1160 - Hmeljišče, če je v premeni;

NOVE LETALSKE POSNETKE na določenih območjih, zaradi katerih lahko pride do odstopanj, kjer so se GERKi vrisovali še po starih letalskih posnetkih;

ODSTOPANJA GERK-ov zaradi vnosa po digitalnem katastrskem načrtu.

Pozivamo vas, da preverite podatke o GERK-ih na grafičnih predlogah, ki ste jih prejeli na dom kot grafični del predtiska za subvencije 2006 in podatke čimprej uredite. Podatki so dostopni tudi v spletni aplikaciji **GERK IN RABA: pregledovalnik podatkov** na naslovu: <http://rkg.gov.si/GERK/>.

ZA POTNI LIST LAHKO ZAPROSITE NA KATERI KOLI UPRAVNI ENOTI

Upravna enota Trebnje obvešča vse državljane, da so v mesecu novembru 2005 pričele veljati spremembe Zakona o potnih listinah, ki so razširile pristojnost izdajanja potnih listin iz upravne enote, ki je bila pristojna po stalnem prebivališču stranke, na območje celotne države.

Ta sprememba pomeni, da lahko državljan Republike Slovenije zaprosi za izdajo potnega lista na kateri koli upravni enoti v Republiki Sloveniji.

Zakon pa vsebuje tudi določbo, ki v nujnih primerih (kot npr. zdravljenje, bolezen oz. smrt ožjega družinskega člana, nujni službeni opravki) omogoča izdajo potnega lista tudi na Ministrstvu za notranje zadeve.

V duhu načela državljanu prijaznejše uprave pa je zakon racionaliziral tudi postopek preklica pogrešanega potnega lista v Uradnem listu, saj to dejanje sedaj na stroške državljana zanj opravi upravna enota, v tem primeru pa tista upravna enota, pri kateri ima državljan

stalno prebivališče.

Zakon spreminja tudi veljavnost potnih listin, izdanih otrokom. Po prej veljavni ureditvi je lahko državljan do dopolnjenega četrtega leta starosti pridobil potni list z dvoletno veljavnostjo (dva potna lista), državljan v starostni skupini od štirih do osemnajstih let pa je pridobil potni list s petletno veljavnostjo.

Sprememba navedenega zakona pa racionalizira obstoječe stanje, **saj državljan do tretjega leta pridobi potni list z veljavnostjo treh let, državljanu, staremu od treh do osemnajstih let, pa se izda potni list z veljavnostjo petih let.**

Podrobnejša pojasnila in ostale informacije v zvezi z novostmi na področju potnih listin lahko zainteresirani dobijo v pritličju poslovne stavbe, Goliev trg 5, Trebnje, na

Oddelku za upravne notranje zadeve Upravne enote Trebnje, soba št. 37

kontaktni osebi sta: gospa Danica Rman in gospa Branka Ajdič na tel. št. 07-3482-279 ter v informacijski pisarni Upravne enote Trebnje, soba št. 4 - svetovalka za pomoč strankam, na tel. št. 07-3482-258

REGISTRSKA OBMOČJA IN PROSTOR ZA GRBE OBČIN ŠE VEDNO NA REGISTRSKIH TABLICAH

V začetku avgusta 2005 je Upravna enota Trebnje preko različnih medijev obveščala državljanke, da je pričel veljati Pravilnik o registrskih tablicah motornih in priklopnih vozil, ki je predpisal nove registrske tablice brez registrskih območij.

Z novelo Zakona o varnosti cestnega prometa, ki je pričela veljati v začetku decembra 2005, pa se spreminja vsebina registrskih tablic. Na njih bodo ponovno uvedena registrska območja in grbi občin ter kombinacija števil in črk. Vozilo bo možno registrirati kjerkoli v Sloveniji, vendar se bodo uporabljale označbe tistih registrskih območij, kjer bo izvedena registracija. Registrske tablice bodo vključevale predpisani evro logo, ki je nekoliko spremenjen, ker sedanji ni ustrezal evropskim standardom, ohranjena je tudi oznaka SLO za označbo vozila.

Seveda pa bo možno na podlagi predhodnega naročila lastnika vozila registrsko tablico izdati z oznako registracijskega območja in grbom občine, v kateri je sedež upravne enote, kjer ima lastnik vozila sedež oz. stalno ali začasno prebivališče.

Ob tem obveščamo državljanke, da je začetek uporabe novih registrskih tablic vezan na postopek izbire izdelovalca tablic oz. sprejetega predpisa pristojnega ministrstva. Do tedaj bomo še vedno izdajali 'stare' registrske tablice.

Podrobnejša pojasnila in informacije v zvezi z novostmi na področju registrskih tablic zainteresirani lahko dobijo v pritličju poslovne stavbe, Goliev trg 5, Trebnje, na

Oddelku za upravne notranje zadeve Upravne enote Trebnje, soba št. 35,

kontaktni osebi sta gospa Silva Kužnik in gospa Berta Platiše na tel. št. 07-3482-252 in tel. št. 07-3482-276 ter v informacijski pisarni Upravne enote Trebnje, soba št. 4 - svetovalka za pomoč strankam na tel. št. 07-3482-258

UPRAVNA ENOTA TREBNJE

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV V KS ŠENTRUPERT:

TOREK, 18. APRILA 2006

SREDA, 19. APRILA 2006

ČETRTEK, 20. APRILA 2006

**Nevarni odpadki v KS Šentrupert se
bodo zbirali v četrtek, 25. maja 2006,
pri Gasilskem domu
od 10.45 do 12. ure!**

**Gospodinjstva bo o razporedu odvoza
kosovnih odpadkov obvestila Komunala
Trebnje z letakom, razpored pa bo
objavljen tudi na njihovi spletni strani.**

Iz pisarne KS Šentrupert

**DRUŠTVO MAVRICA ŠENTRUPERT
VABI NA
PRVO SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV.
Prireditve bo potekala
V KULTURNEM DOMU V ŠENTRUPERTU
V SOBOTO, 8. APRILA, OB 19. URI!**

**Na prireditvi se bomo predstavili
VAŠKI PEVCI IZ ŠENTRUPERTA;
z nami bodo še
LJUDSKE PEVKE ZARJA
IZ RAČNE PRI GROSUPLJEM
in LJUDSKI PEVCI FANTJE Z VASI IZ ŠKOCJANA.**



Osnovni namen prireditve je ohranjati in širiti živo ljudsko pesem v našem kraju in drugod.

Vam, starejši obiskovalci, želimo obuditi spomine na mladost, vas, mlajše, pa vzpodbuditi, da jo sprejmete in prenesete svojim potomcem.

Ta koncert je le kamenček v mozaiku prireditve po vsej Sloveniji, ki naj pomaga slehernemu Slovincu ohraniti svoj ponos in pokazati na korenine, iz katerih ta ponos raste.

Minili so časi, ko je ljudska pesem po napornem delu donela po skromnih, a srečnih domovih. Peli smo jih ob praznikih in koledovanjih. Zaznamovala je vesele in žalostne trenutke. Družila je sorodnike, sosede in prijatelje. Bila je najzlahtnejše plačilo dninarju in gospodarju.

Ljudska pesem je čudežna. Obogati tistega, komur je namenjena, in tistega, ki jo daje.

Mi jo radi pojemo.
Pojte jo z nami tudi vi!

Veselimo se srečanja z vami in vas z veseljem pričakujemo.

Maks Kurent

ZAHVALA

Šentrupert je bil v letih samostojne Slovenije kar večkrat prizorišče slikarskih razstav, saj se je kar nekajkrat odvijalo slikarsko srečanje. Med tistimi, ki je že dolgo povezan s šentrupersko pokrajino, je slikar Janko Orač iz Novoga mesta. Pri nas pa je razstavljal tudi likovnik Branko Šuster. Ker oba živita v Šmihelu, v neposredni bližini Doma paraplegikov, za katerega je najbolj zaslužen naš krajan Jože Okoren, sta oba umetnika na pobudo Krajevne skupnosti Šentrupert Domu paraplegikov podarila svoji umetniški deli - Janko Orač tri grafične liste s šentruperskimi motivi, Branko Šuster pa veliko pečnico. Za njuno plemenito dejanje se tudi Krajevna skupnost Šentrupert zahvaljuje!

**"Z novo občino bodo prišle nove priložnosti in obveznosti.
Sprejmite jih kot izziv.**

**V preteklosti ste imeli občino, pa so jo vam vzeli.
O vas in vašem kraju se je odločalo iz Trebnjega.
Ni bilo slabo, ni pa bilo vedno tako, kot bi si sami želeli in zmogli.**

**Ker se zavedate svojih korenin, bogate preteklosti in vloge,
ki jo je odigral Šentrupert v zgodovini,
danes upravičeno razmišljate o svoji občini.**

**V poslanski skupini Nove Slovenije smo vam omogočili,
da boste 9. aprila odločali o občini Šentrupert.**

Ne zapravite priložnosti in izkoristite zgodovinski trenutek."

Marjeta Uhan, poslanka Državnega zbora

**Spoštovani krajanji, pred odločilnim referendumom
za samostojno občino Šentrupert
vabimo na zbor krajanov
v nedeljo, 2. aprila, ob 8.30
v Kulturni dom Šentrupert.**

Veseli bomo, če boste prišli.

KS Šentrupert

**Naj ta PRILOŽNOST
postane tudi VAŠA PRIHODNOST
in NAŠ SKUPNI USPEH!**

ŠentRUPERT

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠENTRUPERT - LETO: VIII. /1

marec 2006

USTANOVITELJICA: KRAJEVNA SKUPNOST ŠENTRUPERT - zanjo: Tone Rugelj

UREDNIŠKI ODBOR: Rupert Gole, Polona Rugelj, Mirko Simončič, Jože Zupan

OBLIKOVANJE IN PRELOM: Rupert Gole

TISK: KOPO d.o.o., Mirna

Glasilo izhaja štirikrat letno. Naklada: 1000 izvodov.

Po zakonu o DDV se za glasilo plačuje 8,5% davek od prometa proizvodov.